

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

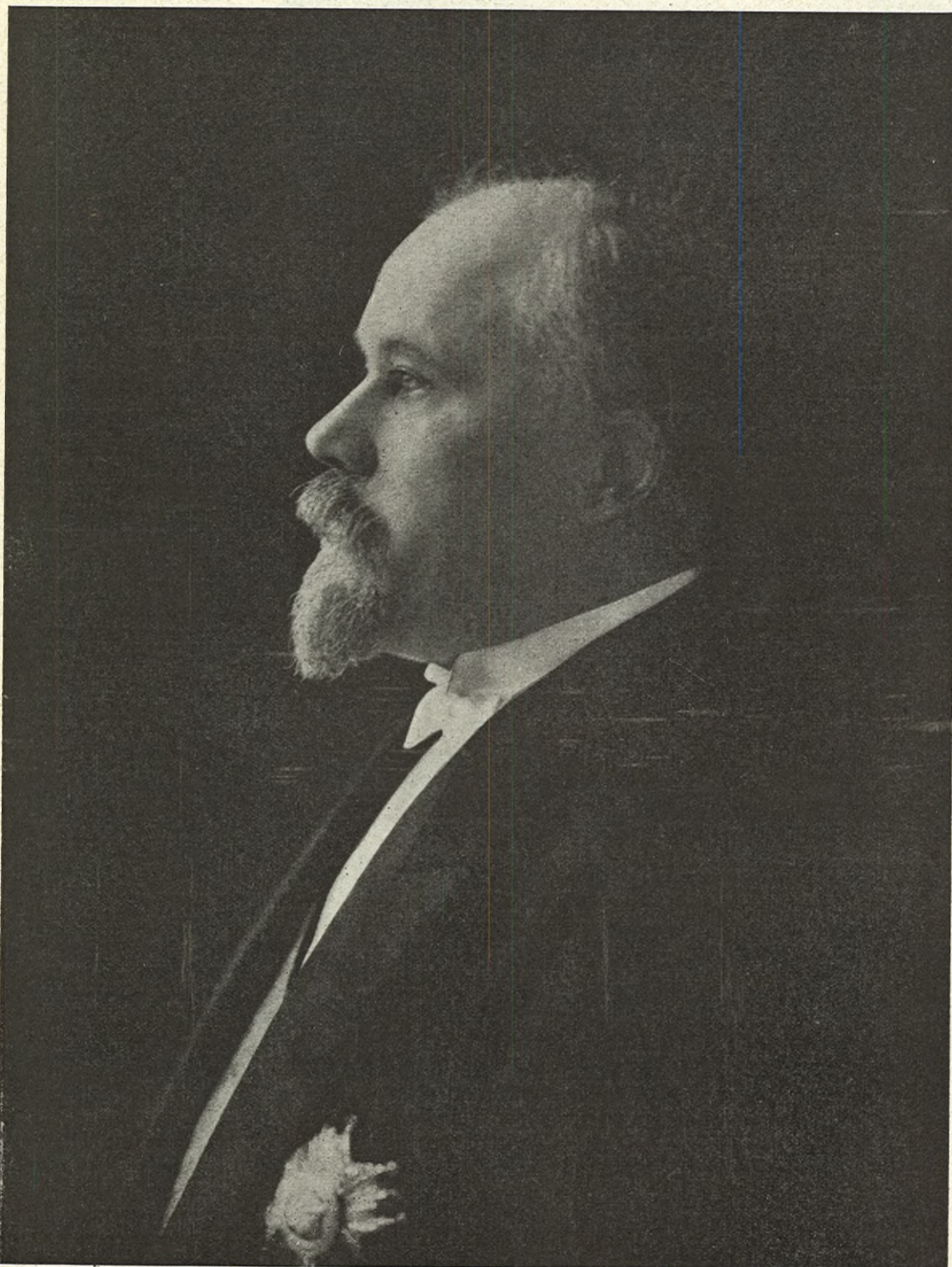

SÖNDAGEN DEN 26 JULI 1914.

IDDUN

ILLUSTRERAD TIDNING
GRUNDLAGD AF
FÖR KVINNAN OCH HEMMET
FRITHIOF HELLBERG

HUFVUDREDAKTÖR OCH ANSV. UTGIFVARE:
JOHAN NORDLING.BITR. REDAKTÖR: ERNST HÖGMAN.
RED.-SEKRETERARE: ELIN WAGNER.

Vår franske gäst: Presidenten Raymond Poincaré.

DET BESÖK AF DEN STORA LYSANDE franska nationens statsöverhufvud, som vårt land, vår hufvudstad och vårt konungahus i dessa dagar få mottaga, har, utom innebörden af en internationell artighetsvisit — hvilken vi skatta så mycket högre, som sympatierna mellan Sverige och Frankrike alltid varit präglade af en omedelbar värme — från invigda håll tillmätts en storpolitisk betydelse öfver det alldagliga. Som bekant anländer presidenten hit direkt från ett besök hos ryske tsaren i S:t

Petersburg, och det säges, att hans särskilda uppgift i de skandinaviska ländernas hufvudstäder skulle vara den "att försäkra dessa båda länder om Frankrikes och Rysslands fredliga känslor". Vare nu därmed hur som helst: komme vår gäst som en fredens talman äfven för vår mäktiga granne i öster eller enbart å sin nations och sina egna vägnar, hjärtligt skall han vara hälsad till våra nu som mest leende och sommarfagra kuster!

Något om nativitetsproblemet.

VÄR FÖRSVARSPRÅGA HAR väckt oss att som vår förnämsta angelägenhet betrakta bevarandet af vår nation och nationalitet. Sker det oss, som så fruktansvärdt utmanat ödet, verkligen så lyckligt att försvarsfrågan i tid får en i förhållande till faran god lösning, så att vi få rätt att andas ut och vända våra tankar till ej fullt så närliggande problem, blir säkerligen nativitetsfrågan en af dem som i främsta rummet ådraga sig vår uppmärksamhet. Den stod i diskussionens förgrund, innan försvarsfrågan blef så akut, att den lade beslag på alla våra tankar och alla våra känslor, och den skall tränga sig fram igen, så snart vi veta oss ha satt lås för vår dörr. Ty äfven den är en fråga om nationell själfuppehållelse — en försvarsfråga. Men den är icke så lätt att lösa som den militära, ty det onda, som kallas affolkning, har vida djupare rötter än det onda som kallas försvarsolust. Affolkningen är helt enkel ett kultursymptom, som vid en viss kultur nivå aldrig förfelat att inträda, och som man skall vara mycket optimistiskt lagd för att hoppas bot för. Den som icke är optimist, kan svårligen undgå den slutsatsen att företeelser, som under gifna omsländigheter alltid på nytt inträda, ligga i tingens natur och således äro otillgängliga för läkedom.

Det finnes nämligen icke mer än en bebyggande grund för ett folks tillväxt, och det är att den enskilde ser ekonomisk och social vinning i att äga många barn. Detta är oftast fallet på den primitiva kulturens nivå. Hos nomadfolken är stammens tillväxt i numerär också dess tillväxt i makt och i välmåga; på den jordbrukets ståndpunkt, då brukaren lefver direkt af den egenhändig brukade jorden, betyda många barn billig arbetskraft, stor arbetskraft, bättre brukad jord och därmed större välstånd. I vår individualistiska tid äro ända till de sista spåren af sådana samhällsförhållanden på väg att försvinna. Man behöfver ej gå mer än något århundrade tillbaka i tiden för att hos släkterna, frälse och ofrälse, ännu finna något af den uråldriga stamkänslan och därmed äfven glädje öfver stammens, ättens, blomstring och tillväxt. Med tillfredsställelse och stolthet sade många gammal hufvudman, som såg en blomstrande skara barn barn omkring sig: det ser ej ut som om namnet skulle behöfva dö ut. Med den uppfattning af föräldrarätten som då fanns, betydde på många flera arbetsfält än bondens, många barn framtida lönlösa medarbete.

re i affär och hem; äfven hemmet var ju på den tiden ett tillverkningscentrum, hvars ekonomiska betydelse ej var att förakta. Nu är allt detta anorlunda och grundorsaken torde väl vara att produktionssättet blifvit ett annat. Förr hette det: Dem som gifvit oss lifvet, äro vi skyldiga allt. Sedan den nya tiden brutit in hette det: Föräldrarna hafva gifvit oss lifvet utan att vi bedt om det, de äro skyldiga oss allt. Så gingo barnen sina egna vägar, och det dröjde icke mer än något årionde förrän föräldrarna med dem tillkommande själförnekelse och hängifvenhet erkände deras rätt därtill. Men omedvetet hämnades de på kommande generationen genom att icke längre bry sig om att föda den till världen. Hade då föräldrainsikten förslappats, föräldraömheden afkyllts? Ingalunda. Men den föräldrainsinkt, som ytrar sig i den omedelbara längtan efter barn för barnets skull, är till fullo tillfredsställd med ett eller två. Ytterst få mödrar torde känna någon starkare längtan efter ett tredje och ett fjärde barn. En eller tvåbarnsmo- dern har vida mera tillfälle att känna och njuta moderslyckan. Har hon klädt barnet och gifvit det mat, kan hon smeka det, leka med det, försjunka i åskådningen af dess minspel och rörelser och iakttagelserna af de tusen små tecknen till dagligen framskridande utveckling. Modern till många barn har knappast sörit för ett af dem innan hon måste vända sig till ett annat — att icke tala om att

(Carl Nilsson, Huddinge, foto.)

JAG KOM I KRÖKEN AF VÄGEN
och såg mitt forna hem
inunder en ensam aftonsky.
Nu bor där, Gud vet hvem.

Där låg det bäddadt i grönskan,
som om det var i går
jag drog därifrån — en dag som gått
och icke tio år.

Jag såg, du har ej glömt mig
som jag ej heller glömt —
vårt bo, vår första lyckas hem,
i gråbergsländet gömdt!

Du minns det unga paret,
som kom ur en annan bygd
och lekte yster fjärilslek
i dina fruktträds skygd.

Det var vår junisommar.
Si, vårens oro förgått,
och ändfligt lifvet klarnade
i djupt, högtidligt blått.

Det var vår junisommar.
Hur gyllne ängen log,
och göken långt i sunnanskog
bak furubrynet slog.

Där låg det bäddadt i grönska
vårt hem som längesen.
Det skuggades lätt, men rymden sken
septemberhimmelsren.

FREDRIK VETTERLUND.

Då vardt jag åter sorglös,
då vardt jag åter glad
på fria stigar och öppen väg
som ej i gränd och stad.

— — En solgrön söndagsmorgon,
när alla vägar glänste,
vi vandrade bort till kvarnens hjul
i dældens andra ände.

Vi funnit gamla vänner,
vi tågade allesamman
i dagens höga, heliga eld
och sommarns ljusa gamman.

Så len var aldrig luften.
O, doffer som lätt berusa!
O, Sörmlands skogar vida omkring,
förgyllda mörka och ljusa! — —

Den vackra och glada dagen,
för längesen den gick.
Men åter stod jag i samma nejd
och såg med samma blick.

De långa tio åren,
de voro korta ändå,
ty mänskolycka och bitter sorg
som rök och skyar gå.

allt öfverflöd i viss mån blaserar, förhärdar. Annu mera sällan torde fadern, på hvilken deras underhåll direkt hvilat, längta efter många barn, huru gärna han bär bördan för dem som finnas. Här finna vi alltså ingenling som kan motverka det läge hvori vi nu befinna oss: att tillkomsten af hvarje ytterligare barn innebär en direkt försämring af familjens ekonomiska ställning och, där något finnes att ärfva, en direkt minskning af arvet för de redan befintliga, utsägligt älskade barnen. Ty det kan ej hjälpas — de barn man ännu icke har betraktat man dock med andra ögon än dem man har, och därför kunna de senare bli de förras direkta vedersakare, åtminstone inom storstäderna och bland de familjer som icke tillhöra samhällets nedersta skikt, många barn betyda ej blott ekonomisk utan äfven social tillbakagång. Hvar skall man göra af dem, hvar skola de sofva om natten, hvar skola de uppehålla sig om dagen? Med storstädernas bostadspriser försvinner hvarje möjlighet att hålla väningen prydlig och herrskapsmässig, och därmed sjunker familjen långsamt under sitt förra umgänges nivå. Äfven detta är något att laga i betraktande. En annan omständighet, som säkerligen ej är utan inverkan, är den "kvinnornas maskulinisering", som prof. Lehmann finner särskildt framträdande i Sverige. Det står väl icke utan samband med den pågående nivelleringen i könsens livsvillkor och upp-

Prenumerationspris:

Vanl. upplagan:		Praktupplagan:	
Helt år.....	Kr. 6.50	Helt år.....	Kr. 9.—
Halft år.....	> 3.50	Halft år.....	> 4.50
Kvartal.....	> 1.75	Kvartal.....	> 2.25
Månad.....	> 0.75	Månad.....	> 0.90

Iduns Byrå o. Expedition, Mästersamuelsgatan 45.
Stockholm,
Redaktionen: Riks 16 46. Allm. 98 03. Expeditionen: Riks 16 46. Allm. 61 47.
Kl. 10—4. Kl. 9—6.
Red. Nordling: Riks 86 60. Allm. 4 02. Annonskontoret: Riks 16 46. Allm. 61 47.
Kl. 11—1. Kl. 9—6.
Verkst. direktören kl. 11—1. Riks 86 59. Allm. 43 04.

Annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:	Utländska annonser:
25 öre efter text.	30 öre efter text. 35 öre
30 öre å textside.	å textside. 20 % förh.
20% förhöjning för särsk. begärd plats.	för särsk. begärd plats.

fostran, att kvinnogestalten i gammal mening är stadd i försvinnande. Inom den yngre generationen kvinnor finner man öfvervägande långa, smala, utvecklade gossgealter. Men dessa äro säkerligen vida mindre lämpade för moderskapet. I alla händelser torde barnsörden bli en ständigt svårare skärseld; de flesta föräldrar vilja till hvarje pris ha ett eller ett par barn att älska, men att de tiotal gånger skulle underkasta sig samma förskräckliga lidanden — ty om mannen ej lider fysiskt, lider han i flesta fall så mycket mera sjäsligt — samma ångest för lif och död, det kan man knappast begära, och de göra det icke heller. Kanske själfva den större innerlighet i förhållandet mellan man och kvinna, som är en af kulturlivets ädlaste vinningar, kan bli en bidragande orsak, så nämligen att mannen älskar sin hustru alltför ömt att vilja åsamka henne ytterligare lidanden sedan det första lidandet skänkt bådads föräldralängtan dess föremål.

Det har ofta framhållits att affolkningen är en af de lömskaste sjukdomar som kunna hemsöka en nation, därför att den icke förnimmes som sådan af individerna. Men huru nationen tynar, huru den sjunker hjälplöst och oåterkalleligt under sina lyckligare grannars och konkurrenters nivå, huru den gradvis förlorar sin själfbestämmningsrätt, sin själfständighet och på sistone själfva tillvaron, detta är nu så känt och afhandladt, att ingen något så när allmänbildad kan vara i okunnighet därom, äfven om vi icke hade för ögonen det klassiska exemplet: Frankrike. Men hvad hjälper det? Huru många makar finns det i Sverige, äfven bland de högst bildade och mest ansvarskännande som skulle kunna säga: "Vi hafva de barn vårt hjärta behöfver och som vi med yttersta ansträngning kunna gifva något så när god vård och uppfostran; vi veä att flera barn skulle kasta oss in i en oviss existens och göra kampen för tillvaron hård nog att slita ut oss till kropp och själ, och att fattigdom och umbäranden det oakadt måste blifva samliga barnens lott; och dock är det för fosterlandets skull vår högsta önskan att få många barn." Men en sådan anda måste blifva allmän, innan något hopp om bot för affolkningen kan tänkas.

Ty att åstadkomma en sådan anda ser visserligen mer än problematiskt ut; men att under nuvarande samhällsförhållanden skapa en egoistisk bevekelsegrund för den enskilde att önska många barn, det torde ligga bra långt utanför det möjligas gräns. Premiering af barn, lönereglering med hänsyn till barnantalet kunde väl åstadkomma små lätnader, men aldrig bli stora nog att uppväga de ökade ekonomiska bekymmer ett barn medför. Och här är det ju icke nog med utjämning; det måste finnas utsikt till direkt vinning af ökad barnantal, om affolkningen skall kunna hejdas.

Utän tvifvel komma åtgärder att föreslås, men de kunna knappast blifva annat än — palliativ. Det finnes, så vidt jag kan se, för närvarande blott en enda sak som de hvilka behjarta faran, redan i denna stund kunna göra: visa aktning, ja, vördnad, för föräldrarne till många barn! De äro ju hjältar, de ha ju i strid med himliga svårigheter gjort en af de största gärningar, som kunna göras till ett älskadt fosterlands gagn och bevarande!

Tonen har, tyvärr i många år, under hela den tid då affolkningsfenomenet uppstod och utvecklade sig, varit den rakt motsatta. Gammalt förståndigt folk — ja mest de! —

ha under denna tid omtalat barnrikedom i en tonart som, om den ej varit direkt bland de affolkande faktorerna, åtminstone icke motverkat det nedslående resultatet.

Hvem har ej, i förtroliga kretsar, tusen gånger hört anmärkningar: "Det är rätt åt dem; hvarför skaffa de sig flera barn än de ha råd till?" "Skola andra lida för alla deras ungar?" eller i motsatt fall: "De ha smått om det — lyckligtvis ha de inga barn." Hvem minns ej det ringaktande löje som, fruar emellan, åtföljer det annars nog så berättigade uttrycket: "Stackars människa, är hon nu på det viset igen?"

Nej, om det är allvar med eder vilja att bekämpa affolkningen, så hedren modern till många barn! Hon är en hjältinginna. Visserligen icke en medveten sådan; och sannolikt har hon icke haft den klart fattade omsorgen om nationens framtid för ögonen. Men det betyder ingenting; det borde börja fastslås, att den äktenskapliga barnrikedomen i och för sig hör till det som här i världen bör hedras och äras. "Illis quorum" borde pryda hennes bröst — eller en särskild orden borde instiftas för henne. Detta hellre än en penninggåfva, huru välkommen den senare kunde vara. Ty penninggåfvan har städse en bismak af allmosa, af fattigunderstöd, medan en orden är och förblifver honörssak. I förväntan härför — må hufvudena böjas djupare för henne än för andra; må hon sitta i högsätet och taga af rätterna först! Må den prestige hon åtnjuter vara henne ett vederlag för arbete och möda! Kunnen I ej ens åstadkomma så mycket, då äro ej utsikterna stora att råda bot för det onda, som allmera synbart börjar hota vårt folk.

ANNIE ÅKERHIELM.

"Hur vill Ni helst ordna Årstaklubben?"

En pristäfling med 175 kronor i pris.

VERINRA HÄRMED VARA LÄSARINOR om den pristäflan under ofvanstående rubrik, som utlystes i Idun för den 5 juli.

Första priset i den för våra administrativt, estetiskt eller praktiskt begåfvade läsarinor lockande täflingen är **Etthundra kronor**. Dessutom utfästes ett **andra pris** å kr. 50, ett **tredje pris** å kr. 25. Täflingstiden utgår den 10 augusti, och därpå börjar den af sakkunniga sammansatta nämnden sitt bedömningsarbete.

Drag nytta af sommarledigheten och tag itu med uppsatsen. Ju flera deltagare dess bättre!

Loppiosjön och ingången till Dantes helvete.

För Idun af d:r JOHN KRUSE.

John Kruse †.

stilst; Idun en gärna sedd medarbetare; den talrika vänkretsen en ädel och hjärtegod personlighet.

Det är med vemod, som Idun i dag bringar nedanstående reseminne, det sista afstret af en penna, som nu för alltid fallit ur den kärleksfulla handen. Konst- och litteraturhistorikern d:r John Kruse är ej mer; efter års-långa strider mot den sjukdom, för hvilken han bland annat sökte läkedom just i de romantiska trakter han här nedan skildrar, dukade han under på Sofiahemmet i Stockholm den 14 dennes vid ännu ej nådda 49 års ålder. Med honom förlorade vår forskning en dugande kraft, en Rembrandt-kännare som få, en fin och flitig

ARDASJONS HÄRLIGHETER ligga visserligen icke långt från den äldsta och bekvämaste järnvägslinjen till Italien, banan München—Verona genom Brennerpasset, men de voro dock länge ganska okända för världen. Monte Baldos bergmassiv dolde dem nämligen afundsjukt för den stora resandeströmmens blickar, och en så väldig alp var ej lätt att komma öfver.

År 1891 förändrades emellertid situationen. Bibanan Mori—Riva öppnades för trafik, och Monte Baldos motstånd var öfvervunnet af människosnillet.

Har man rest hela dagen och kommer i sena kvällen till den obetydliga stationen Mori, där man måste byta om tåg för att komma vidare till Riva, den vackra, redan helt italienska gamla staden vid Gardasjöns nordspets, hvilken, egendomligt nog, tillhör det konglomerat af land och raser som heter Österrike, välsignar man knappast banbiten Mori—Riva. Ur det långa Brennerpasset med restauranvagn och andra lifvets bekvämligheter kommer man in i ett litet farligt och rankigt tåg som skakar och ruskar en, som om alla fjädrar i vagnarne för länge sedan gått all världens väg och det nu vore meningen att ordentligt plåga den arme resenären med köld och olrefnad och komma honom att riktigt innerligt längta efter det i fjärran vinkande hotellrummets frid. Visserligen varar resan blott fem kvart. Men de förefalla som en evighet, när man rest hela dagen och förgäfves i mörkret söker upptäcka, hur vägen ser ut. Har man ej fått hufvudvärk förut under hela dagsresan så nog får man den på banan Mori—Riva alltid. Och får man sedan af en händelse höra, att denna lilla banbit är ett af de mest lukrativa företag i världen, så kan man icke låta bli att förargas öfver att dess aktieägare kunna bjuda allmänheten något så underhålligt i tågväg.

Men det händer också, att man efteråt får höra förvånade utrop, när man beskrifvit sina vedermödor:

—Nå, men såg ni inte, hur ovanligt vacker vägen var?

—Nej, sannerligen jag gjorde det! Det var

KLÄDNINGAR

till Kr. 3.50 per styck är väl billigt? Sänd Eder nerfläckade och oanvändbara klädning för kemisk tvätt och präsning till **Örgryte Kemiska Tvätt- & Färgeri A.-B., Göteborg** och Ni blir förvånad öfver det goda resultatet. Det är ej likgiltigt, till hvilken affär Ni vänd der Eder, ty det är stor skillnad på kemisk tvätt och — kemisk tvätt.

KLIPPAN.

Modernaste Finpappersbruk.

Specialiteter: **Finare Post-, Skrif-, Kople- och Tryckpapper samt kartong.**

Iduns textpapper tillverkas af Klippan.

nu också mörkt som i en säck den kvällen jag kom där förbi.

— Ja, då är det bäst ni gör om turen vid ljusan dag. Där är ju ingången till Dantes helvete, vet jag.

Och man slår upp i sina reseböcker. Och verkligen, vägen beskrives såsom högst naturskön. Och man får den upplysningen, att Dante, hvilken som bekant i många år irrade omkring som landsflyktling från sin fäderne-stad Florens, omkring 1302 uppehöll sig som grefvarne Castelbarcos gäst i slottet Lizzana, som ligger 306 meter öfver hafvet mellan Rovereto och Mori och därunder lärde känna trakten kring det halfannan mil därifrån belägna Loppio och från ett af stenblock öfversålladt fält invid dess lilla bergsjö hämtade motivet till sin skildring i Divina Commedia af ingången till helvetet.

Ett ställe omskapadt af en så väldig skaldefantasi till någonting till den grad fruktansvärdt och fasaväckande har det ju sitt stora intresse att söka upp. Det var också hvad jag gjorde.

Jag befann mig en dag i början af april i Riva, där persiketträden blommade strålande purpurroda, kastanjerna nere vid Gardasjöns genomskinliga grönblåa vatten stodo ljusgröna och vinstockar och mullbärsträd i den fruktbara Sarcadalen bakom staden sände sina första späda skott ut i den kyliga vårvinden. Det lilla tåget till Mori stod redo, och öfver Arco med dess på en lodrätt stupande klippa uppkrupna gamla finnkrona kastell, en gång byggdt af själfva östgoternas konung Theodorik den store och nu en högst pittoresk ruin, stego vi småningom uppåt och kommo in i ett frångt bergpass.

Plötsligt öppnade sig passet, och vi sågo djupt under oss en flik af Loppiosjön, djupgrön, smal, slingrande sig som en orm mellan bergen. Järnvägen sänkte sig i runda sicksackvindlingar ned emot sjön, hvilken, liten som den är, efterhand presenterar en något större och bredare vattenyta. På ena sidan flyter sjön intill en brant bergvägg, gul och svart, alldeles kal och ofruktbar med blott en och annan grön tufva klängande sig fast i stenen. På andra sidan, där tåget långsamt sänker sig ned, utbreder sig en stor sluttning, vild, grå och ödlig, öfversållad af våldsamt kringkastade stenar och klippstycken, genom hvilka det lilla leksakståget mödosamt söker sig en väg. Några små öar, idel grå stenhögar med en sparsam grönska, äro strödda ute i sjön, hvars gröna tysta vatten svagt krusas af vinden, och i det stora stenfältet, som först synes rätt obetydligt men efterhand vidgar sig, så att det ständigt tycks tilltaga i vildhet och aldrig vilja taga slut, upptäcker betraktaren till sin häpnad vid en svängning af tåget en liten trekantig vingård, som ser alldeles bortkommen ut i denna lavagraa omgivning. Ty stenfältet som väl utgör de kvarblifna spillrorna efter väldiga isjöklars brottning i tidernas morgon med alpernas bergmassor, ser i sanning ut som ett naturens bataljfalt. Man skulle tro, att det var här titanerna stormat mot himlen och staplat Pelion på Ossa!

Stulligen äro vi nere vid sjöns sydända, där orten Loppio ligger med sin lilla kyrka och ett slott, tillhörigt som hela sjön ännu i dag grefvarne Castelbarco.

Jag ser från kupéfönstret uppåt berget, vid vid vars fot Loppio är beläget, och en sådan mängd svarta trädstammar som klättra där uppför en brant sandsluttning! Kronorna äro borta. Det är ingenting annat än några gamla almar eller ekar, hvilkas gre-

nar hvart eller hvartannat år, som bruket är i dessa skogfälliga trakter, skäras af för att skaffa en smula brånse under den ganska bistra vintern. Ju mer jag ser på de gamla stammarne, som streta åt alla möjliga håll, ju mera förefalla de mig som fantastiska svarta väsen som hoppas att komma upp för sluttningen. Där faller den ena på sidan, medan grannen går förbi honom med stora steg. Där skynda två andra jämsides och söka hinna upp en flock, som arbetar sig upp ofvanför deras hufvuden. Andra stappla fram trötta och långsamma efter kamraterna eller ha stannat vridande sig i kramp. Och hela skaran fäktar med armar och ben, som om det var en samling människor på väg uppför en gigantisk trappa — bort mot ett okänt mål, under en mörknande ovädershimmel.

Fantasier och drömmar! Det var väl Dantes skull och de tunga regnmolnens som sakta drefvo fram där uppe i kvällsluften. Jag kom ju just från det ödsliga stenfält, som gett den store medeltida siaren och skalden det yttre erfarenhetsstoffet för hans målning af ingången till helvetets andra och hemskaste del, våldsverkarnes helvete. Det är i den gudomliga komediens tolfte sång denna målning förekommer, hvilken är afsedd att ge ett ännu starkare intryck af ödslighet, än den första sångens fasaväckande "vilda skog", som bildar förgården till helvetets öfre mildare del, svaghetssyndarnes hemvist. Dante, lika mycket ärkerealist som ärkeidealist (i likhet med de stora konstnärerna i alla tider), har själf inte stuckit under stol med, att han hämtat sin inspiration från verkligheten:

Den plats, dit vi att klättra neder, gått
Var vild och hade det, som kunde sprida
För hvarje öga fasans bilder blott.
Som detta ras, som sargat djupt
och vida,
Af undergräfning eller jordskalf
gjordt,

Hitom Trient Adige flodens sida.
Så att från bergets topp, där det gick fort
Mot slätten ned, det allt så sönderbräckt,
Att någon fotstig där man än ej sport:
Så denna afgrunds nedgång mig förskräckt;
Och överst vid det sprängda bergets rand
Odjuret, Kretas skamfläck, hemskt sig sträckt.*

För Dantes fantasi personifierar sig till sist det ödsliga stenlandskapet i sagans vidunderdjur Minotaurus, den glupska människotjuren i labyrinten på Kreta, ett vidunder som för Divina Commedias skald var sinnebild af djuriskhet och ursinne. Och när Dante med sin följeslagare sliger djupare ned i helvetesgrufvan möter dem ett "skogssnår", där skalden skymtar andra mytologiska skräckväsen! Divina Commedias trettionde sång berättar:

Ej grön men svartbrun färg den skogen fått,
och knutna, snärjda grenar, inga räta;

*) Lovéns öfversättning. Såväl af denna som Lidfors' öfversättning och P. Fraticellis Dantedition (Firenze 1898) ser jag att meningarna om det ställe Dante afsett med sina här ofvan kursiverade rader äro något delade. Stenfältet vid Loppio, som enligt en af M. Birnbaum i resehandboken Der Gardasee anförd tradition påstås ha varit Dantes förebild, ligger ju ej bokstafligen vid "Adiges sida", churu ej långt därifrån. De anförda författarne nämnde det ej heller men däremot andra bergras mera intill floden, dels i närheten af Loppio, såsom vid stationerna närmast före och efter Mori: Rovereto och S. Marco, dels sydligare vid Rivoli, hvarest 1310, då Dante uppehöll sig i det närbelägna Verona, en klippa rasade ned i själfva floden. Huru härmed nu må förhålla sig, visst är, att Dante mer än väl kände till Loppiotrakten, då han gästade själfva slottsherren, som ägde sjön och dess omgifningar.

ej fanns där frukt, ett giffigt förne blott.
De vilda djur, som sky de fält, de släta,
som från Cecina nå Corneto, ha
så hemska skogar ej och ej så tät.
Här bo de rysliga harpyerna,
som jagat bort med sorglig spådoms kväden
trojanen fordom från strophoderna.
Till hals och anlet lika mänsköskräden,
med breda vingar, klor, befjädrad kropp,
de klaga ömkligt från de vridna träden.

Denna skog med sina svartbruna, vridna träd med knutna grenar, hur kommer den mig ej att tänka på de där mörka, underliga stammarne, som klättrade uppför den höga sandbranten i Loppio! Klagande harpyers hemska stämmor kunde också ha hörts från dessa träd, åtminstone hade Dantes öron hört dem!

Klicken och Ligan.

Stockholmsskildringar från 1800-talets sista kvartsekel af HEDVIG SVEDENBORG.

X.

Felix' hemlighet.

ELIX HADE KOMMIT HEM PÅ våren, gjort sin värnplikt under sommaren och låtit farmor Gyllen fira hans myndighetsdag i det nya hemmet på Vestra Trädgårdsgatan, dit hon flyttat då Edelstamska huset skulle byggas om. Och nu gick han och praktiserade som arkitekt.

Som alltid efter en mångårig frånvaro allra helst just under de starkaste utvecklingsåren — hade han röttis af många öfverraskningar sedan han kom hem.

Att hans far åldrats nästan onaturligt fort hade han haft tillfälle att se redan förut. Ty en gång hade Carl-Adam varit ute och hälsat på honom och de hade tillbringat några härliga feriemånader i Italien medan Gina solade sig i sin egen glans vid en svensk badort. Dessutom hade Carl-Adam rest ut och mött honom på vägen hem och de hade gjort en drömtur tillsammans uppför Rhen. En tur som de aldrig skulle glömma — så nära hade de kommit hvarandra — far och son. De kände att de funnit något mycket dyrbarare än rhenguldets alla dolda skatter, de hade funnit den vänskap som inget blodsband i världen kan tvinga fram utan som är beroende på våra innersta väsens verkliga samklang.

Felix förstod att fadern under dessa år fömt bitterhetens och den grusade kärlekens kalk till botten och fuktades äfven Felix' läppar af missräkningens bitterhet då han åter råkade Gina — hans ynglingadrömmars fagra tanke.

Visst var Gina vacker, mycket vackrare än han mindes henne, men hennes life flickaktiga och osäkra sätt hade blivit ersatt med någonting oäkta — världsdamsaktigt. Allra värst var det med hennes lillfingrar som hon spände ut på ett alldeles särskildt sätt som om hon ville säga: — Lady i hvarenda tum, mitt herrskap, lady hela dagen.

Hon hade blifvit ytterligt noga med de yttre buden som Didrik kallade det. Talade dämpadt, med en lätt nasalton, men kunde inte låta bli att vagga med höfterna som en odalisk.

Stållig var hon — raffinerad och skön, som kungligsekttern brukade säga och kyssa på alla fem fingrarna — men tjusande — nej. Åtminstone inte längre för Felix.

För hudens vård och ansiktets skönhet

CREME SIMON

J. SIMON,
PARIS.

K. ANDERSON

Enda skönhetsmedel som icke irriterar huden.

GRATIS

erhåller enhver vid rekvisition min rikt illustrerade praktikatalog med ringmått, med tusentals juvel-, guld- och silfverpiesser illustrerade i värden till millionals kronor.

KUNGL. HOFJUVELERARE.
JAKOBSTORG 1. REGERINGSG. 19-21.

Felix följde Blenda till Pepparkakan i Pärilstickargränden.

Som en solyr fjäril hade hon flugit från nöje till nöje noga studerande den lilla futtiga stora världens formler och med deras falaska täckt öfver sitt eldröda blod.

Och så den fjortonåriga Thérèsine som lofvade att bli så täck. — Blek och sjuklig såg hon ut. Hyn var matt och hon stod alldeles som i knut. Henne hade han tänkt sig helt annorlunda. Det var också som om hon i den nya omgifningen i de stora ljusa rummen i hörnhuset där uppe vid Kammakaregatan, dit von Buhres efter affärernas uppblomsring flyttat, verkat ändå mera tunn och intetsägande. Som en liten skugga gick hon mellan de moderna plyschmöblerna, draperade piedestalerna och prasslande makartsbuketterna. Det minsta han retades eller skämtade med henne, som förr, brast hon i gråt och sprang sin väg. Och när han skulle hjälpa henne med franskan, hvilket han lovat faster Maria att göra, så var det alldeles omöjligt att få henne att konjugera: — Je l'aime. Hon knep ihop läpparna, blef blossröd och stirrade trotsigt rätt fram. Dum och odräglig, det var just hvad hon var.

Men hvad betydde allt detta mot när han mötte Blenda Jansson för första gången efter sin långa frånvaro.

Egentligen hade han, under alla dessa år, inte ägnat henne någon tanke alls och detta trots att han af en ren händelse kommit att spela en så ingripande roll i hennes lif. Det inträffade ett par dagar strax efter sedan han tagit sin studentexamen när han gick hem en natt öfver körgården och medan han ännu dvaldes i den där överkliga drömstämningen som han aldrig skulle glömma, då: —

"The young May-moon is beaming love
When the drowsy world is dreaming love"

Ur hvilken stämning han rycktes upp af att rosslande snyftningar tycktes fräga fram från brunn där borta bakom klockstapeln, om hvilken det gick så många hemska historier.

En ofrivillig rysning tillrade honom utmed ryggraden och han ökade stegen för att komma därifrån så fort som möjligt. Men i samma mån han ökade stegen i samma mån ökade också snyftningarna tills att de bröto ut i en så hjärtskärande klagan att Felix måste vända om för att se hvad det var.

Alldeles invid brunnens järnstaket satt en liten varelse hophukad och grät som om hjärtat skulle brista. När Felix lyfte upp henne fann han till sin förundran att det var den där lilla flickan som brukade slåss med Tessy ibland och ibland följa Pepparkakan i Nya-Kyrkan.

Tafatt och ovanf torkade han hennes

fårar och talade lugnande till henne och fick slutligen, mellan många hickande snyftningar, veta hvad som händt.

Vid tio-tiden, då mormor Jansson trodde att hon låg och sof i sin vrå vid spisen hade hon lyckats smyga ut för att efter öfverenskommelse råka Thérèsine och Didrik på körgården. Därför att Buharnes pappa och mamma voro borta på kalas och det var ny-måne och de skulle gå rundt en grafsten tre gånger med en fläsksvål för att få bort hennes vårtor. Allting hade också gått så bra som man någonsin kunde önska. Men de hade knappast hunnit bli färdiga med sina värilbesvärjelser förrän de fingo se professors komma på Malmskilnadsgatan och Didrik och Thérèsine hade måst springa allt hvad de kunde för att hinna hem innan föräldrarna.

Den natten lär de förresten ha legat med natfskjortorna utanpå kläderna.

Men för Blenda var det värre. Alla portarna voro stängda, både till åkeriet och kaféet och den lilla plankporten i Johannesgränd. Och hon vågade rakt inte bulta på, för då hade morfar nog slagit ihjäl henne. De hade säkerligen aldrig märkt att hon inte fanns i sitt hörn.

Ja där satt nu Felix och Blenda på en grafvård midt i månlyuset, lika rådvilla bägge två.

— Säg, hvarför bor du inte hos din pappa och mamma? menade Felix.

Blenda såg upp med ett par förvånade blåa ögon. — Pappa, sade hon, någon pappa har jag aldrig sett och min mamma, hon sjunger i Köpenhamn och skickar hem pengar ibland till mormor.

— Stackars liten! mumlade Felix och ett ögonblick tänkte han på att ta henne med sig till Pepparkakan men insåg dock att han väl inte kunde komma så där midt i natten och väcka upp hela Pärilstickargränden.

Det bästa var nog att han toge Blenda med sig hem så finge det väl bli som det ville sedan.

Hela huset sof och inom ett ögonblick sof Blenda också på hans soffa, alldeles för sömnig och utmattad af gråt för att alls fästa sig vid sin underliga belägenhet. Felix däremot fick inte en blund i sina ögon, där han låg påklädd på sin säng. Han hade öppnat fönstret, därför att han tyckte att Blendas kläder luktade så obehagligt kaffesump och härsket stekos, och fåglarnas jublande vårmorgonsång i popplarna utanför trängde snart nog in till honom. Under fåglarnas sång klarnade hans tankar. Genast klockan slog sex skulle han väcka Blenda och ta henne med sig, innan någon ännu var vaken där hemma, till Pepparkakan och med henne skulle han komma öfverens om hur de bäst skulle kunna ställa det för flickungen.

Aldrig skulle han heller glömma den tidiga vårmorgonpromenaden med den sömndruckna gängliga flickan som så förtroendefullt stack sin allt annat än aptilliga hand i hans. Han kunde ännu se för sig den slingrande byvägen som kallades Pärilstickargränden med sitt fredliga gräsbeete mellan de knaggliga borgmästarstenarna. Innanför en handelsbods grönskiftande små rutor syntes en storartad utställning af tombuteljer, gamla ben, en finslipad propp som väl för länge, länge sedan förlorat sin motsvarande flaska och en fallen kyrkängel som stirrade fram med mållösa ögon genom den fläckiga förgyllningen. I samma eviga förundran — hur den i alla him-

Det var i vintras ett år sedan, då vi hade snöbollskrig bakom körgårdsmuren. (Vy af Johannes gamla kyrka.)

lars namn kunnat hamna i ett sådant sällskap.

När de kommo fram till Pepparkakans stuga, steg redan en hemreflig blå rök upp genom skorstenen och då de knackade på kom hon själf ut insvept i ett stort bländhvitt förkläde, omhvärd af pepparkaksos.

Visst blef hon häpen, när hon fick se studenten och flickan i den tidiga morgonen. Men kanske inte fullt så häpen som man skulle tro. Hon hade nog haft sina aningar, men Herrans vägar kunde ju hon, obetydliga varelse, inte veta något om.

Hon hann knappast hälsa förrän hon utbrast:

— Men min lilla flicka, så du ser ut, gå genast och snygga till dig i skrubben och ta på dig det där förklädet, du vet, medan herr Felix är så snäll och stiger in i kammaren — och så — tillade hon munter, skall det bli kaffe och färskt på en enda röd minut.

Ett sådant morgonkaffe tyckte Felix att han aldrig fått och en stämning af ljuflig frid kom öfver honom i den lilla sollysta kammaren, där lackviolerna doftade och kanariefågarna sjöngo mellan de snöhvita luftiga gardinerna. Och hvilka vackra möbler af mörknad tung mahogny och hvilka fina gamla kopparstick, alla föreställande bibliska scener, hade hon inte!

Plötsligt slog det honom hur verkligt äkta och förnäm den lilla kammaren verkade och hur uppkomlingsaktigt trasgentil Ginas salong var med sina dunkla sjukliga färger, sin plysch och sammet och allt sitt krefs. Tänk att han aldrig märkt det föru!

Under tiden måtte Blenda ha talat om för Pepparkakan det nattliga äfventyret, ty med en nyväntad, renskinande Blendā kom hon in och tackade för att Felix tagit hand om hennes lilla älskling. Men så skickades Blenda ut i köket igen medan Felix och Pepparkakan höllo en lång och allvarlig konferens.

Och blef det öfverenskommet att om Pepparkakan kunde förmå morföräldrarna Jansson till det, så skulle hon ta Blenda till sig och Felix skulle hjälpa henne med tjugu kronor i månaden. Felix hade ju närmare tretusen i ränta om året från sitt modernearf. Nu när han reste till Paris för sina studier så skulle ingen människa fråga efter hur han använde sina pengar. Visst förstod han att det inte skulle räcka så värst långt där ute men det fanns väl konstnärer och studenter som hade bra mycket mindre än så — och tjugu kronor mer eller mindre i månaden kunde ju inte spela så stor roll.

Men först och sist och framför allt skulle detta bli en hemlighet mellan honom och Pepparkakan. Hvarken Janssons eller Blenda själf eller några af hans anhöriga behöfde veta det.

IDUNS KOKBOK

AF
ELISABETH ÖSTMAN

är den bästa kokbok för det svenska hemmet. — — — — —
På mindre än 2 år har den utgått i öfver 25,000 ex. — Pris: Kr. 5:50 inb.

Pröfva

Tuppens Zephyr

och Ni köper ingen annan.

När allt var klart mellan Pepparkakan och Janssons och Blenda redan hade flyttat dit, kom Felix, dagen innan han skulle resa, och lämnade hela summan för de tre åren han skulle vara ute, på en gång. Han fann det lugnast isynnerhet som gamla friherrinnan Gyllen helt oväntadt gifvit honom femhundra kronor till att roa sig på. Man vet ju inte hvad som kan hända och hur skulle det då gå med fösen.

Men sedan dess hade han, uppriktigt sagdt, ägnat hvarken Pepparkakan eller Blenda många tankar. Tills att han återsåg henne för första gången på alla dessa år.

Då!

Gina hade sagt till jungfrun att hon ville tala med unge baron genast han kom hem och när Felix kom in i Ginas rum fann han henne med utslaget hår som ringlade i mörkgyllene vågor under behandling af gamla fröken Julia Romanis skickliga fingrar.

Då mamsell Fatima blef fru Kraftman hade mamsell Julia passat på att lägga sig till med frökentiteln och hade dessutom flyttat sina hårfrisörskesalonger upp till Johannesplan där hon trakterade sina kunder med nymoderna champonbad och mycken annan härlighet. Och inte mindre än tre unga biträden sysselsatte hon.

— Mon Dieu, utbrast fröken Julia och himlade sig med sina små korintögon då hon fick se Felix i spegeln, hvad unge baron blifvit ståtlig och grann, aldrig skulle jag känt igen honom om det inte varit för hans reseblens med hans far. Och så charmant i ställningen han är sedan.

En flicka, som stod vid fönstret och sysslade med en spritlampa och några luggtänger vände sig hastigt om vid fröken Romanis utrop och häpnade stirrade de båda unga på hvarandra.

— Jaså, sade Gina med någonting lite försmäddligt i tonen, du har förstas inte hört att Pepparkakans skyddsling sedan hon slutade skolan i våras fått plats hos fröken Romanti för att lära yrket.

— Blenda? Kunde detta verkligen vara Blenda? Denna flicka med det glänsande rödburriga håret, de blåskiffande ögonen och den spensliga men mjukt afrundade figuren. Felix följde med blicken hennes händer som åter helt mekaniskt började syssla med tänger och lampa —. Ett par långa, smala, mycket hvita händer. Och han mindes plötsligt med hvilken motvilja han hållit hennes röda, vårliga med fläsksvål ingnidna tass i sin den där tidiga vårmorgonen då de gingo till Pepparkakan.

Sedan Felix fått reda på hvad Gina ville, lämnade han rummet med en kort hälsning, som Blenda besvarade med en blyg flickknix.

Dagen därpå var det söndag och Felix gick, för första gången sedan han kom hem, i Nya-Kyrkan utan att precis erkänna för sig själf att det var för Blendas skull han gick dit.

Thérésine var öfverlycklig och smög då och då en tindrande blick på sin vackra kusin. Och när hon strålade upp så där, så kunde Felix inte alls förstå att han först tyckt, att hon blifvit ful. På vägen lagade han att han fick henne och Didrik för sig själf för att få fråga ut dem litet om Blenda.

— Jo, hon hade blifvit så fin och söt sedan hon kom till Pepparkakan och hon hade aldrig mer fått vara med om slagsmålen och lekarna där uppe vid Johannes, för Pepparkakan ville inte alls att hon skulle komma tillsammans med Janssönerna mer. Men det hindrade inte att en af hennes kusiner, Saffransbullen kallad, hade blifvit alldeles blyt kär i henne och förföljde henne och

plågade henne på alla vis. Han brukade stå på lur och passa henne om kvällarna när hon gick från fröken Romanti och ibland brukade Thérésine gå och hämta henne för då vågade inte Saffransbullen visa sig.

— Vågar, brummade Didrik med sin målbrottsslämma, visst vågar han men det är inge roligt då du är med, begriper du väl. Och förresten skall jag tala om för dig, Felix, att Frans-med-örat är kär i Tessy och du må tro vi reta honom med det.

Thérésine blef alldeles blodröd och fick stora tårar i ögonen.

— Det är inte sant, stammade hon, inte sant ett enda dugg. Det är bara Didd och pojkarna Wallen som äro så gemena.

— Men hur har ni alls kunnat komma på en sådan idé, undrade Felix.

— Jo, det var i vintras ett år sedan då vi hade snöbollskrig bakom körgårdsmuren då jag fick en snöboll med en sten inuti midt i planeten så det blef ett hål stort som en femöring. Tessy såg att det var Frans som kastade den och blef så rasande att hon, den lilla stackaren, kastade sig öfver honom och började klå honom så mycket hon orkade. Det var då han blef kär i henne. Vi såg det allesamman. För han såg så fånig ut — och blef alldeles röd.

— Nå, det var då en märkvärdig uppfattning om kärleken, skrattade Felix.

— Märkvärdig eller inte så friade han i alla fall till henne sedan på våren. Tvillingarna Wallen låg bakom muren och hörde alltsammans. Och vet du hvad Tessy sa? Jo, hon sa att det var någon hon tyckte om och att hon aldrig, aldrig i lifvet skulle gifva sig med någon annan. Men han påstod att hon bara var stursk och att han skulle minsann ta reda på hvem det var och slå ihjäl honom och så skulle han tvinga Thérésine att gifva sig med sig i alla fall. — Pytt heller, hade Thérésine sagt och knyckt på nacken och det tyckte tvillingarna var så stilig, så nu ville de gifva sig med henne båda två.

Som Tessy visste att det inte fanns någon möjlighet att hejda Didd och förresten tyckte att Felix gärna kunde få veta hur eftersträfvand hon var så brydde hon sig inte om att försöka hindra honom utan sprang ifrån dem fram till de stora som gick en bit före. Numer gick Carl-Adam Gyllen troget med professor von Buhres i Nya Kyrkan medan Gina mest gick i den moderna Blaiseholmskyrkan.

När de kommit in i salen var Pepparkakan redan där, alljämt insvept i sin bruna indiska schal med karamellstjärnan på ryggen, och Blenda satt bredvid i sin mycket enkla och missklädsamma söndagsdräkt.

Felix gick fram till Pepparkakan och hälsade, men fick en ganska stel hälsning igen. Det hade sårat henne att, sedan han gifvit sina pengar, han så helt glömt dem och inte ens frågat efter dem då han kom hem.

Felix förstod henne, blef mörkröd af förgelse och gick tvärt ifrån dem. Han hann endast se att Blendas örnstibbar rodnade.

— Nå, nog skulle han kunna träffa Blenda om han ville, utan att besvara den där peppardraken, tänkte han. Han skulle ta Tessy till hjälp och förresten var det väl hans skyldighet att vakta sin skyddsling mot Saffransbullens närgångenhet.

Under gudstjänsten smög han då och då en blick på Blendas täcka, fräkniga profil och då först, när inte hennes blåa ögon syntes, kom han att tänka på hur lik hans barnoms Gina hon var och då slog hjärtat nästan volt i bröstet på honom.

Några nätter vid ett sjukhus i Londons East-End.

FOR DEN, SOM NAGOT HORT eller läst om lifvet i Londons slumdistrikt, är Bethnal Green ett välbekant namn. Whitechapel, Bethnal Green, Victoria Park, se där centra för allt hvad världsstaten hyser af fattigdom, laster och laglöshet. Mycket göres i våra dagar för att afhjälpa den mest skriande nöden såväl i lekamligt som andligt afseende. Frälsningsarmén och diakonissorna arbeta här så godt som hand i hand. Mildmay diakonissanstalt i norra London utsänder missionsarbetare till icke mindre än sjutton olika distrikt i London. Till Mildmay hör också ett lifet sjukhus i Bethnal Green; missionssjukhus är dess rätta benämning, hvilken ger tillkänna att den sjukvård som här gifves de sjuka i lekamligt afseende står i intimt samband med själavården, och detta slag af missionsarbete har visat sig i synnerlig grad fruktbarande. — I förbindelse med diakonissanstalten står äfvenledes ett sjuksköterskehem.

"Skulle syster vilja så fort som möjligt resa ned till Bethnal Greens sjukhus, för att taga natt-tjänstgöringen där, syster Kathleen har nämligen hastigt sjuknat och måste ersättas redan i natt." Det är föreståndarinnan på Mildmay sköterskehem, syster Annie, som kommer emot mig med dessa ord. "Ja, naturligtvis, jag skall vara i ordning att resa med 7,30-tåget." Stationen för North Eastern Railway ligger helt nära Mildmay, och snart sitter jag på tåget. Helt ofrivilligt går en rysning genom mig, när jag tänker på min resas mål, Londons East-End, den stora världsstadens afskrädesplats för mänskliga varelser.

— Det är ej första gången jag går dessa gator upp till sjukhuset, och jag behöfver således ej tveka om vägen. För en person, ovan vid dessa kvarter kan det hela tyckas tämligen inveckladt och ruskigt. Smala, mörka, smutsiga gränder, sparsamt upplysta af någon gaslykta, ett värdshus i hvarje gathörn, hvarifrån halfdruckna män och kvinnor — mestadels kvinnor — komma ut, samt gatan myllrande af barnungar i alla åldrar, och så en stinkande lukt af snusk, detta är kännetecknande drag för en gata i Londons fattigkvarter.

Vid Sweetapple Square ligger sjukhuset. Kl. 8 är jag i min tjänst på sjukhusets manliga afdelning. Syster Francis ger nattrapport. Det är flere dåliga patienter, och ordinationerna för natten varierande. "Magsåret i 3:an får 3 ounces mjölk hvar femtonde minut, den nyopererade i 5:an 2 ounces hvar tionde minut, lunginflammationen har grötar, som bytas hvar fjärde timma" o. s. v. i oändlighet, tills allt för ett ögonblick går rundt i min hjärna. "Och komma några patienter från gatan får syster släppa in dem och se till, hvad som behöfver göras. Om nödvändigt är, så väck doktor Watney, han är jourhavande i natt och bor längst bort i första korridoren." — Så går syster Francis med en vänlig nick och ett god natt.

Kl. 10 går nattonden, i läten nattsyster (undertecknad) med nattlampan, så doktorn, "matron" och nattöfversköterskan. "Processionen" går från säng till säng, några nya ordinationer gifvas, och doktorn med "svit" fortsätter till nästa afdelning. — Åter ensam. Nattarbetet går sin jämna gång under ett par timmar. Omslag, mjölk, grötar, allt tar sin tid. Så med ens höres en förfärande dunk, och så åter en, och en igen. Det låter som sloge någon med händer och

fötter på poliklinikdörren där nere. Åh, det är "outpatients", med andra ord vilddjur i människoskepnad, gatans afskum, som nu midt i natten haft en batalj, hvarvid ett och annat knifhugg utdelats, eller en knölpåk fallit för tungt i hufvudet på någon af parterna. Ej utan en rysning skyndar jag ned för att öppna. Det är två kvinnor, båda betydligt druckna, den ena med ett par knifhugg i hufvudet och ansiktet öfversköldt af blod. In ragla de, stinkande af viskyångor. I halvmörkret nere i hallen likna de ett par svartmuskiga troll af det slag man förr läste om i barnsagorna. Jag tvättar rent blesyrerna och lägger förband, hvarefter den "sjuka" får ligga kvar i ett af väntrummen och sofva ruset af sig.

Lilla Jim på isoleringsrummet gråter högljudt och klagar för sitt hufvud. Han har ett i högsta grad fattigt hem och många syskon. Jim, som är äldst af barnen, 8 år, har genom att hjälpa till vid vagnsafkastning vid Shoreditch järnvägsstation kunnat förljåna ett par pence då och då. Häromdagen rådde han falla och illa skada sitt hufvud, och nu ligger han där med en häftig värk, yrar stundtals och talar stundtals om sina syskon, som nu få svälta mer än vanligt, när han inga pennies kan förljåna.

Klockan är nu tre på natten och allt är lugnt, den nyopererade i "5:an" är vaken och får sina 2 ounces mjölk. Då ringer det på poliklinikdörren, en kort, bestämd ringning. Den sansade ringningen ger tillkänna, att det denna gång ej är några individer af föregående typ, utan antagligen en polis-konstapel. Så förhåller det sig också, utanför dörren står en polisman med ett bylte i sina armar. Jag släpper in honom och ser, att han håller ett barn i famnen. — "Det är ej mycket lif i honom, miss", säger mannen, "öfverkörd af en cab. Han hade somnat midt på gatan, och chauffören hann ej väja i tid." — Vid en hastig blick på den sanslöse gossen tycks det, som hade mannen rätt, det ser ej ut att vara mycket lif i gossen.

"Kommer på ögonblicket, syster", är doktors svar på min knackning och anmälning om patienten. Och knappt har jag hunnit med tillhjälp af saxen befria gossen från det mesta af de lumpor, som skola föreställa kläder, förrän doktorn infinner sig. Barnet börjar vakna till sans och kvider sakta vid doktors noggranna undersökning. "Inga farliga skador, inga ben bräckta", konstaterar han. "Men pojken är halvdöd af svält. Gif honom en mugg mjölk med ägg i, och se till att han blir varm, så kommer han sig snart."

Stackars lilla varelse! Det är ingen tung börda jag har på mina armar, när jag nu bär honom upp till sjuksalen. Och detta är bara en af alla de tusentals små varelser, af hvilka East-Ends gator vimla, dessa magra utsvulna barn, med ansikten som gamla gubbar och gummor, på hvilka lifvets förfärliga umbäranden tydligt satt sin prägel. — Lille Bobby dricker begärligt den varma äggmjölken och somnar därpå in helt lugnt.

Kl. 5 börjar morgonarbetet, och det är drygt nog, med patienternas morgontoalet, bäddning af sängar och så frukosttillagning. Ägg och kaffe, mjölk och choklad skall tillagas och smörgåsar bredas.

Det är i fasteliden, och många judar bland patienterna äta ej sjukhusets bröd, utan skola ha sitt eget osyrade. Bobby är vaken men nekar envist att låta mig ingå på någon rengöringsprocedur. Med våld lyckas jag så småningom få en något ljusare färgton på hans ansikte och händer; en grundligare rengöring är af nöden men får stå åter, tills Bobby blir vid bättre humör.

Han är fullkomligt folkskygg, och så snart någon närmar sig hans säng drager han fillten öfver hufvudet. Åter gör han glupskt.

Kl. 7 är morgonbön. Patienterna välja själfva, hvilken sång de vilja sjunga, de älska att sjunga till orgeln och med Sankeys sånger äro de väl förtrogna. Så läsa vi ett kapitel ur bibeln, en kort bön, och vi sjunga åter en sång. Kl. 8 komma dagsyrstrarne och min nattjänst är slut. —

Andra natten. På afdelningen är allt lugnt. Snart höras emellertid gälla kvinnoröster på gatan nedanför sjukhuset. Vid skenet från gaslyktan i närheten ser jag fyra kvinnliga individer i öppet slagsmål. Hattar och hårtestar flyga i luften, svordomar hagla och tjut som af vilddjur skära genom natten. Striden gäller en trappafsats i huset midt emot.

Två af kvinnorna ha där intagit sitt nattkvarter och de två andra ha gjort dem platsen stridig. De två sistnämnda måste till slut uppge fältet, och svärjande och tjutande ragla de därifrån, påskyndade af en på afstånd synlig poliskonstapel. De två kvarblifvande kvinnorna ha åter krupit ihop i hvar sitt hörn af trappan, och där ser jag dem sedan sofva nästan hvarje natt. Detta är endast en af de vanliga scenerna i slumdistrikten. På dagarne kunna vi från våra sjukhusfönster se härresande strider och slagsmål med dragna knifvar och laddade revolverar. Sällan vågar sig en polis in i dessa gator, af civiliserade människor ser man inga med undantag af diakonissor och sjuksköterskor samt salvationister.

Kl. 12. En ursinnig ringning på portklockan. Ambulansen står där, och på bären ligger en blodig, nersölad, illa medfaren individ. "Öfverkörd af en bus," lyder det korta meddelandet. Båda lärbenspiporna äro af, förklarar doktorn, dessutom högra öfverarmsbenet bräckt, samt en mindre blesyr i hufvudet. Patienten är ansenligt drucken. Då allt hvad göras kan är gjort och patienten kommit behörigen i säng är klockan nära två. Då dunkar det åter på porten och därutanför stå två skäligen berusade individer. De uppge sig vara mor och son till nyss anlände patient, Kirkpatrik, och kunna på grund af den nära släktskapen ej visas bort, utan få tillåtelse se patienten, under löfte att förhålla sig fullkomligt lugna. Det är underligt att se, hur hos dessa varelser, så degenererade i alla afseenden, och som man tycker saknande alla mänskligare känslor, hur hos dessa, liksom hos de lägst stående varelser inom naturen, moderskärleken är en makt, som ej låter sig tillbakavisas, och för hvilken man med vördnad böjer sig. Denna kvinna i all sin uselhet är, äfven hon, ett slående bevis härför. Då hon hör om sonens olyckshändelse är det, som hade hon med ens nykrat till, och mötet mellan henne och sonen är gripande.

En natt något senare ligger Bob och kastar sig oroligt af och an och tycks alldes klarvaken. Plötsligt sätter han sig upp rätt i sängen. "Syster!" Då jag närmar mig sängen fattar han plötsligt min hand och smeker den mellan sina bågge, och säger med ett underligt skyggt och på samma gång ömt uttryck i rösten: "Hur mår du, lilla syster?" Det var de första ord Bob yttrat, sedan han kom till sjukhuset. Nu var isen bruten och Bob och jag de bästa vänner. — "Tycker du om att vara här, Bob?" — "Ja, mycket." — "Är det bättre än hemma?" — "Hemma", säger Bob och mörknar plötsligt, "jag vill aldrig mer komma hem. Där får jag ingen mat, bara slag, far är alltid drucken, och mor med." — Hans ögon stå fulla med tårar och därpå skakar hela hans

lilla kropp af försviflade snyftningar. Det är något hjärtskriande sorgligt med den lilla hjälplösa, öfvergifna varelsen, det är som ville han med all makt klänga sig fast vid mig för att ej blifva ryckt tillbaka in i sin forna sorgliga tillvaro.

Då jag följande kväll kommer in på salen står Bobbys säng tom. Modern har under dagens lopp varit och fordrat barnet tillbaka, och då han ju är fullständigt återställd, kan ingen makt hindra modern att drifva sin vilja igenom. Då jag ser den tomma bädden, känner jag som en stickande ångestkänsla inom mig, Bob är borta! Min stackars Bob. Jag ser hans ångestfyllda ögon framför mig och känner mig stå maktlös inför denna grymma verklighet: Bob har med våld återförts in i denna tillvaro, pesthärden i denna världsstad, där så många brott födas, och så många lif gå under. Fruktlösa ha mina försök varit att leta upp gossen. Under mina upprepade vandringar i dessa kvarter har jag besökt mer än ett hem, som i fråga om lekamlig och andlig nöd godt kunnat vara Bobbys, men min Bob har jag ej funnit. Och hur skulle jag för öfrigt ha hjälpt honom? Mitt hopp står till doktor Barnardos hem, där så många små fått en lugn och ljus tillvaro.

Huset midt emot sjukhuset på andra sidan Sweetapple Square är ett lastens näste i ordets mörkaste betydelse. Ofta, ja flera gånger i veckan äga där fullkomliga orgier rum om nätterna med spel och dans och skrån, som höres vida omkring. En natt är oväsendet där värre än någonsin, och patienterna vakna, den ena efter den andra och klaga, att de bli störda. Jag går ned i porten och ut på gatan för att om möjligt få syn på en poliskonstapel. De höra emellertid till sällsynheterna här. Jo, där kommer verkligen en. Jag ropar an honom och ber honom gå upp i huset och tysta fridstörarne. "Kan inte", svarar han. Han äger ej rättighet att ingripa, då oväsendet är inomhus — om det ock höres i hela Whitechapel. "För öfrigt", tillägger han, "kunde det kosta mig lifvet att gå in där nu, de fråga ej efter hvad de göra." — En karl visar sig i ett af fönstren, och jag skyndar mig, att så höfligt jag kan, bedja honom tysta på sitt sällskap och tänka på våra patienter. För en halftimme äro de lugnare, så börja samma orgier.

Detta endast några svaga bilder af hur lifvet i Londons slumdistrikt ter sig. Allt arbete afseende social förbättring kan här tyckas hopplöst och varande som en droppe i hafvet. Men dropparna bilda ju hafvet, liksom individerna samhället, och att rädda samhället är således att rädda individer. De veta det, de som här lägga ned sitt lifs arbete, dessa modiga, uppoffrande kvinnor, hvilka, besjälade af en stark religiös öfvertygelse och en varm kärlek till dessa sina medmänniskor, dag efter dag gå här, lefva sig in i folkets lif med dess många egendomligheter, äro deras bästa vänner och de första att dela deras sorger och bekymmer. Diakonissorna tillämpa i sitt arbete den regeln: Gå ej till den som svälter och läs bibeln, — först afhjälpa den yttre nöden så långt möjligt är, sedan det andliga räddningsarbetet. Endast dessa fint bildade kvinnor kunna äga den takt, som här i så hög grad behöfves för att lotsa sig fram utan att andligt taladt "förna emot". Och de veta, att det är icke ord utan handling som hjälper. Detta är praktisk kristendom.

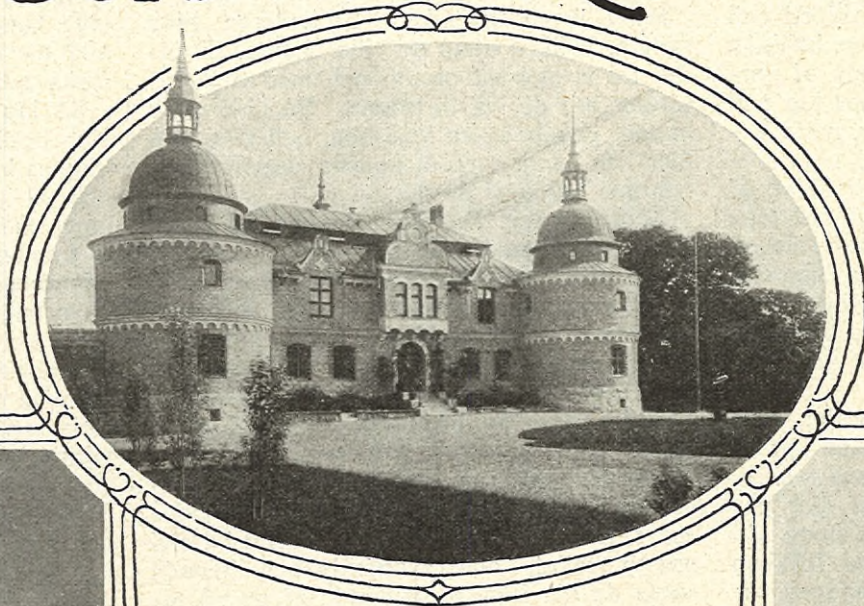
ELSA WALLIN.

ETT BESÖK PÅ ROCKELSTAD.

PÅ DET GAMLA medeltida herresätet Rockelstad vid Båfven har i dessa dagar greven och grevinnan Eric von Rosen varit värdfolk för ett femtiotal scouter och än flera blifvande scoulledare, hvilka här utbildats till sitt värf. Det är Sveriges scoutförbund och svenska kyrkans diakonisty-

dels från gamla tider dels från primitiva folkslak som bör komma ett scouhjärta att klappa.

Scoutrörelsen har fått ett godt handtag af grefveparet på Rockelstad, och det finns väl blott en mening om att hvad som göres för densamma ytterst är gjordt för fosterlandet.

relse, som tillsammans anordnat kursen, i känsla af hur viktigt det är att alla de hurtiga villiga pojkar, som vilja bli scouter, få goda, väl utbildade ledare. Kursen leddes af major G. von Feilitzen, som till medhjälpare hade ett stort antal fördrags-hållare och ledare för de praktiska öfnin-garna.

Man har all anledning att anta att scoutveckan på Rockelstad meddelat deltagarna många nyttiga lärdomar och på så sätt blir af betydelse för hela rörelsens framtid i vårt land. Men så mycket är i hvarje fall säkert att den kvarlämnat ett angenämt minne för deltagarna. Grefve v. Rosen och hans grev-inna älska båda sport och vildmarkslifvets glada mödor och glädja sig åt att se allt flera svenska gossar genom scoutrörelsen bli delaktiga af lyckan att lefva lägerlif under den vida himlen. Därför ha de gjort allt för att kursen skall trifvas, upplåtit sin vackra slottterrass vid en af Båfvens fria när-dar till föredragsplats, och sin flygelbyggnad till högkvarter, sin park för intendenturen, bjudit deltagarna på middag och på många andra sätt visat sin gästfria väl-vilja.

Grefve von Rosen har också visat för alla deltagare i Rockelstadlägret sitt hem, där han samlat de vackraste af sina jaktroféer ända från den första fjällugglan, som han sköt vid 12 års ålder till bytet af storvildt från den senaste upptäcktsfärden genom Afrika. Här finnes också, alla öfriga skatter att för-liga, en samling af vapen och rustningar

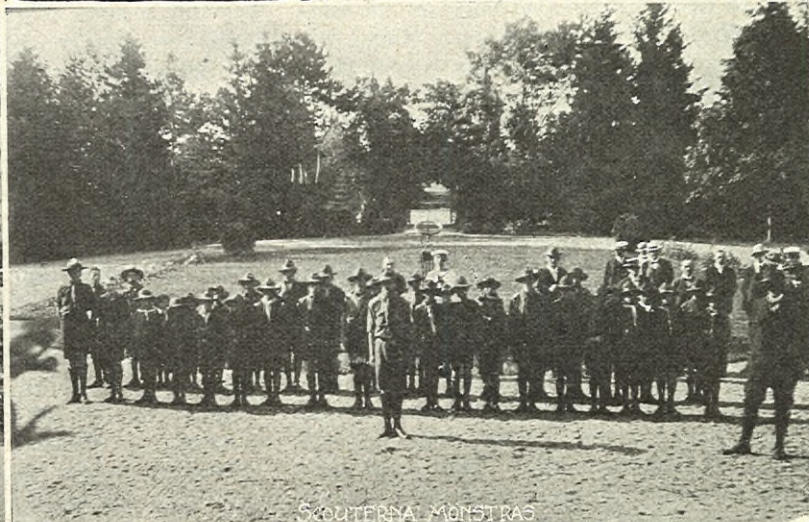
GÄSTERNA ANLÅNDA

"INTENDENTUREN"

DELTAGARNE I LEDARKURSEN

SCOUTERNA MÖNSTRAS

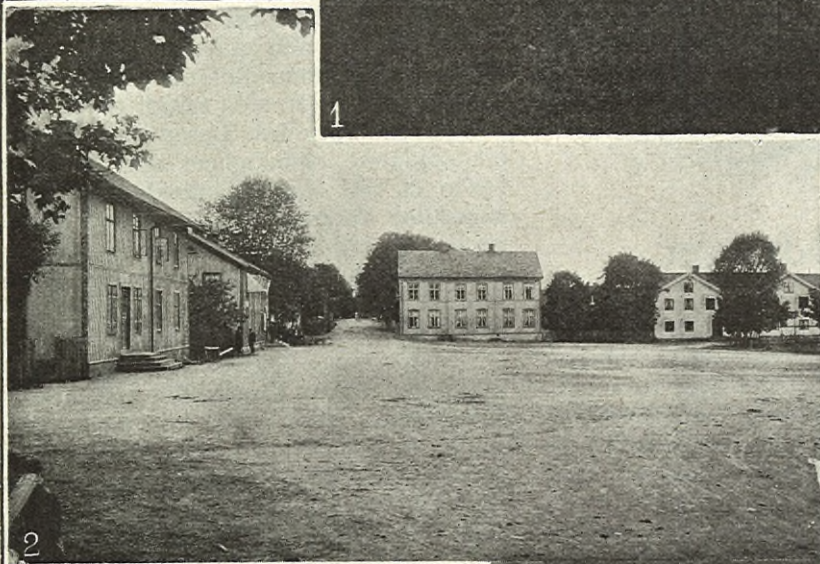
Vrigstad, den allra yngsta af våra Smäländska badorter.

DET ÄR INTE BARA för de svenska varornas och den svenska idrottens förtjänster som våra kära landsmän under de senare åren fått ögonen öppna. Afven den svenska luftens värde och rekreationsduglighet har kommit i stigande kurs,

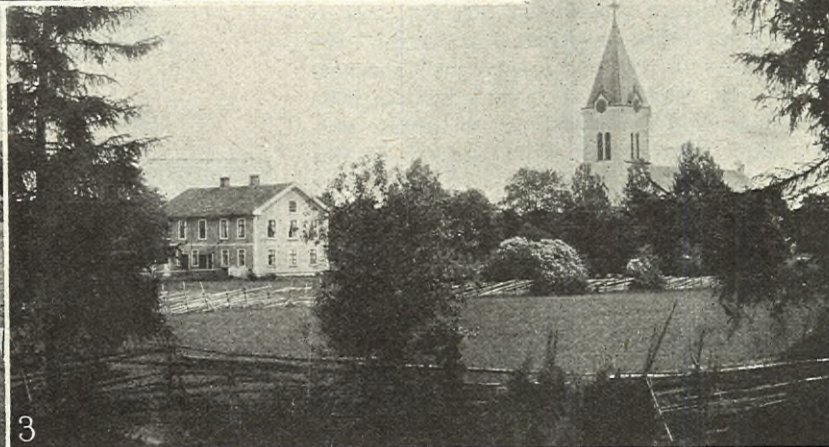
återta arbete och verksamhet. Den herrn, fillika med flera andra liknande fall, var det väl som gjorde, att vederbörande en vacker dag fattade det djärfva beslutet att öppna en luft- och vattenkuranstalt i det lilla samhället vid Vrig-

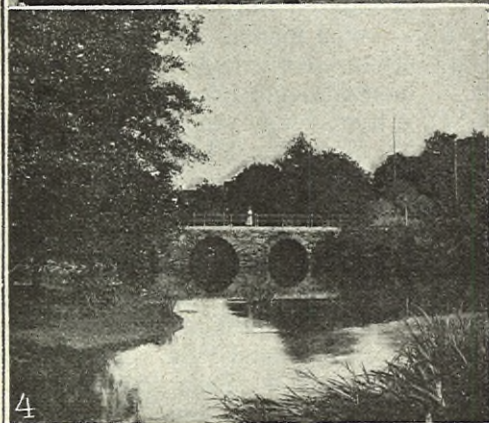
1

2

3

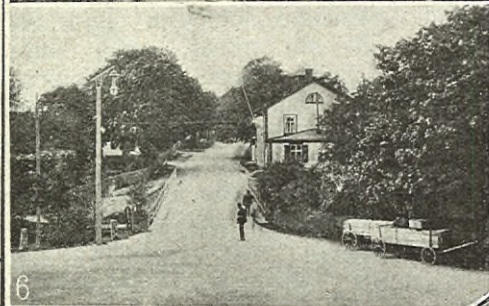
4

1. Utsikt från Sinai berg, öfver Slattsjön. 2. Torget. 3. Kyrkan och prästgården. 4. Den gamla bron. 5. En Vrigstad-idyll. 6 o. 7. Partier från Vrigstad. 8. Biskopsbo.

som de flesta af de där nyss nämnda orterna. Åre, Abisko och Fjällnäs till ex. äro härliga rekreationsorter. Men för dem som vilja ha det hvarken så kallt eller så aflägsat, finnas utmärkta kurorter att tillgå på betydligt närmare håll. Småland t. ex. består en ljufvelig luft. Vrigstad — en liten ort (med egen poststation) belägen cirka 800 fot öfver hafvet — har jag själf afprövat och kan ge det bästa betyg i den vägen. En soldag i skogen där, hvarest terpentinångorna stå och dallra mellan träden, är uppfriskande som en schweizertur. Morgonluften är som mild champagne, och luftbaden starka och hårda. Jag vet en herre som var på god väg att bli neurasteniker på grund af sömnlöshet. Nå, den där mannen kom ned till Vrigstad en vår, sof så godt som kontinuerligt i 14 dagar och reste därefter tillbaka till Stockholm, nu i stånd att

5

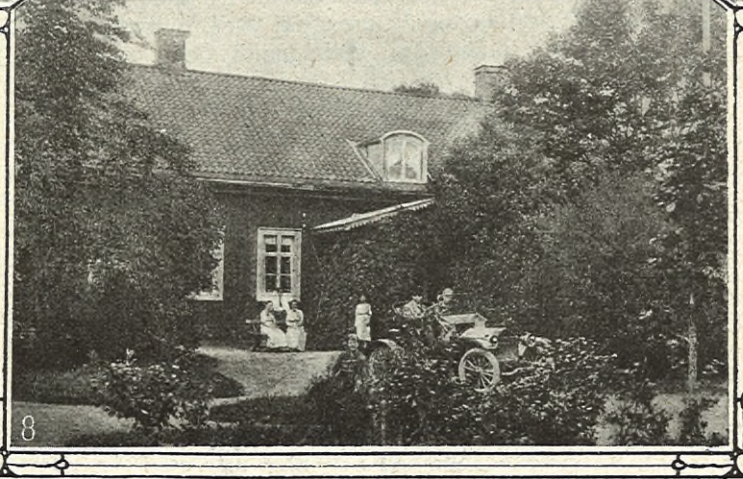

6

7

glädjande nog. För inte så särdeles många år sedan sökte sig ju gärna hvar och en som ville räknas till "gens de qualité" och som för öfrigt hade något inombords att förbättra — i väg till Schweiz, Rivieran eller Harz, då sol och sommar randades. Räckte ej de ekonomiska resurserna till något af dessa ställen, så blef det Rügen, Sylt eller åtminstone Norge. Numera — jag tror sannerligen det är efter 1905 det med — ha vi upptäckt, att vår egen svenska, genuina landluft, isynnerhet om man söker sig till högländerna, innehåller lika mycket af friskhet, syre och ozon

8

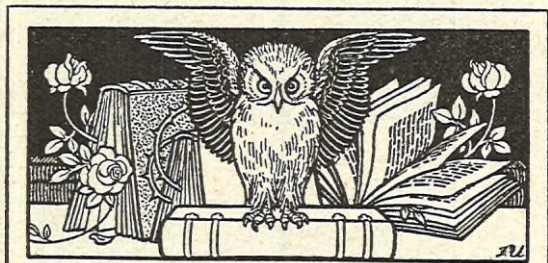
stadån. Måhända skulle det dock aldrig blifvit mer än planer af, om ej Försynen plötsligt hjälpt företaget på trafiken genom att låta Medicinalstyrelsen sända Vrigstadborna till läkare Henrik Kindblom, den skicklige och uppburne kneippdoktorn — han som "gjorde" Ryd — vida och väl känd från sin 19-åriga verksamhet vid nämnda vattenkuranstalt. Med honom togo planerna fast form och materialiserade sig. Förre sommaren byggdes alltså badhuset — med servering af alla sorters bad- och vattenbehandlingar inomhus och med solbad på taket.

I år uppföras restaurant- och societetsbyggnader. I kanten af den djupa, barr- och kåddof-tande granskogen bygges restauranten, på en kulle, med utsikt över badhuset, tennisplanen, ån och byn, därbortom åkrar och därbortom skogar och åter skogar. Man ser långt från höjderna härnere, ty hela landet ligger högt som på en plåtå.

Efter 10 minuters promenad från restauranten genom en luffig granskog kommer man till "Sinai". Men inte lagens svårillgängliga dystra berg, utan ett lättbestiget, soligt Sinai, som visserligen ej når upp till några moln, men som dock skänker en ganska vidsträckt och vacker utsikt öfver nejden. På väg till Sinai passerar man den lilla vackra villan, inköpt och bebodd af en af våra yngre och mera framstående konstnärer. Den som är initierad och bjudes att komma innanför de där villaväggarna, kan här få se Småland i sol och dusk, i snö och i fö, i vår-, sommar- och vinterfägring. "Finns det ett Småland i himmelen", så skref häromåret en kritiker i Sv. D. om denne konstnärs taflor, "så ser det förvisso ut just så här."

På andra sidan byn ligger "tallskogen", hvilken med sina höga, smärta furor, hvilkas stammar lysa guldröda i solen, ger ett lättare gladare intryck än den allvarligare granskogen, och som dock ej är mindre aromatisk än denna. Här uppe i "tallskogen" passera vi "operasångarens" sommarpalä, en liten rödmålad stuga med lysande vita knutar, hvitmålad farstuvist och en latinsk sentens målad öfver dörren. Från den där farstuvisten har man den härligaste utsikt ner öfver skogen och småsjöar och byn i bakgrunden. Men då vimpeln svajar från flaggstången vid västergafveln måste man ju "gå udenom". Dock kan det hända att tonerna från en eller annan aria, om lyckan är god, möter en här under skogens gröna furor och följer med ett godt stycke på väg bort till den s. k. gästgivaregården — åter en granskog något blandad med björk och asp m. m. — där ännu ett utsiktsberg hvälfver sin kalhuggna, breda hjässa. När badbolaget förtjänat riktigt mycket pengar, skall här resas ett utsiktstorn. Det har en af styrelseledamöterna sagt mig. Och sannerligen — platsen är värd detta! Kom dit ned i sommar, får ni själf se att den är det!

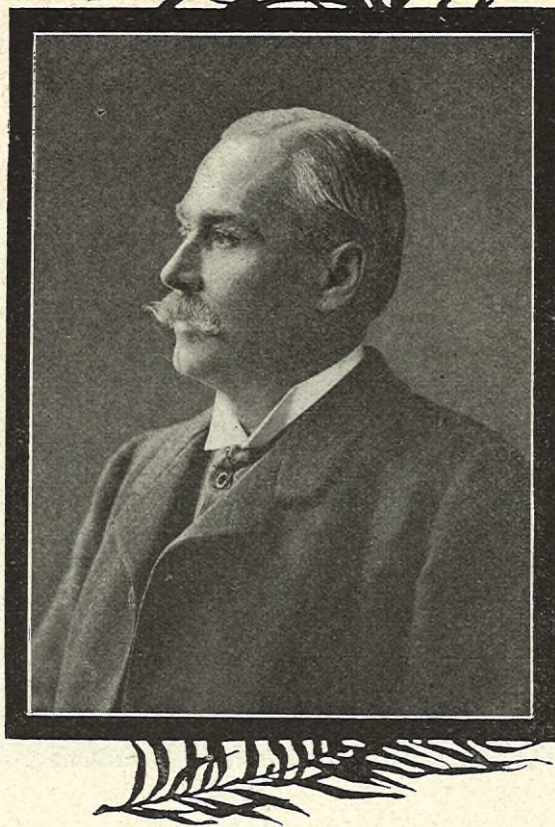
ULLA LINDER.

LITTERATUR

Dr E. W. WRETLINDS LÄKAREBOK FÖR alla, 2:dra moderniserade uppl., är nu fullbordad på Lars Hökerbergs förlag. Dess sista och 9:de del är nämligen i dessa dagar utkommen, behandlande bakterierna och deras betydelse som sjukdomsorsak samt de smittsamma sjukdomarna och deras bekämpande samt desinfektion m. m., alltså en både teoretiskt intresseväckande och praktiskt värdefull handledning i ett mycket betydelsefullt och nästan alltid aktuellt ämne. Denna sista del af det stora verket är för öfrigt att betrakta som ett själfständigt arbete, nyskrivet som det är af en känd specialist på området, förste provinsialläkaren Dr Ernst Bolin i Uppsala.

Det Wretlindska verket i sin helhet är för öfrigt af gammalt högt skattadt på grund af sin rediga och klara framställning, sin öfverskådlighet och den medryckande, personliga stil, som är förf. egen. Att nu under ledning af sakkunnig hand en reviderad upplaga där af utgifvits, skall därför säkerligen af en stor allmänhet hälsas med odelad tillfredsställelse.

Arvid Ödmann.

FTER ATT BLOTT I KNAPPA tre år ha fått njuta ålderdomens välförtjänta hvila efter sin fyrtioåriga tempeljänst vid vår kungliga opera, har Arvid Ödmann gått hädan. Han hade veckan före sin död träffats af ett lindrigt slaganfall, men sedan i någon mån åter repat sig, och ingen anade att slutet var så nära förestående. Onsdagen den 15 juli afled han dock plötsligt af hjärtförslamning i sitt hem i Stockholm. Arvid Ödmann var vid sin död 63 år gammal. Han efterlämnar en maka i andra gifte, född Björklund, samt en son.

Budet om Arvid Ödmanns död skall hos hans stora publik, som sammanfaller med hans krets af trogna beundrare, locka fram i minnet alla de högtidsstunder, som hans konst under många år beredt dem. Sedan han kämpat sig igenom de första hundåren efter debuten år 1873, växte ständigt hans rykte, han blef den beundrade, afgudade mästarengaren, som drog skarorna till Operan. Han uppbar också dess tenorpartier i ett oändligt antal operor, hvilka det skulle ta för stor plats att här uppräknas. Men i alla dessa roller: som don José, som Romeo, som Rigoletto, Lohengrin och Otello, alltid klingade hans silfverklara stämma lika underbar, alltid utöfvade han samma trollmakt.

Få sceniska konstnärer ha också fått mottaga så många bevis som han på publikens trofasta beundran. Annu under de senare åren, då hvarken han eller hans röst längre voro hvad de en gång varit, hyllades han med minnesgod tacksamhet och entusiasm. Så vid sitt jubileum år 1909, vid sin sextioårsdag året därpå, då han öfverhöljdes af hyllningar, och slutligen vid sitt afsked från scenen den 17 oktober år 1911. I samband med detta afsked anordnade Idun en insamling för att med musikhistoriska museets samlingar kunna införlifva Arvid Ödmanns bild. På helt kort tid samlades den erforderliga summan — ett bevis så godt som något på konstnärens popularitet — och hr Ödmann målades af professor Oscar Björck. Som Iduns läsare torde minnas, framställes han där i den roll, hvarmed han tog afsked från scenen, nämligen Romeos. I detta por-

trätt uppstår han åter i sin ungdomliga, segrande skönhet, och sådan skall Arvid Ödmann stå för eftervärlden, sedan hans sista beundrare gått samma väg mot tyskheten som han nu beträdd.

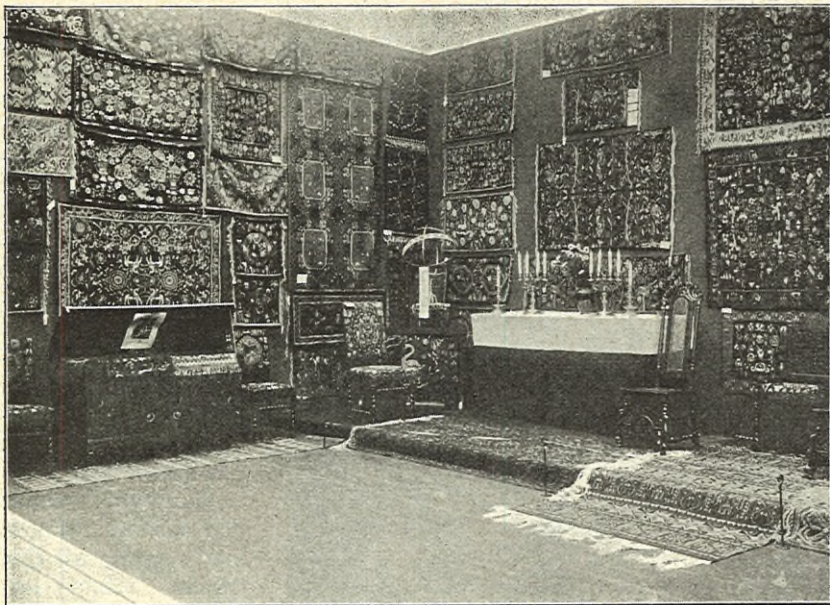
Längs hemslöjdsgatan på Baltiskan.

IV.

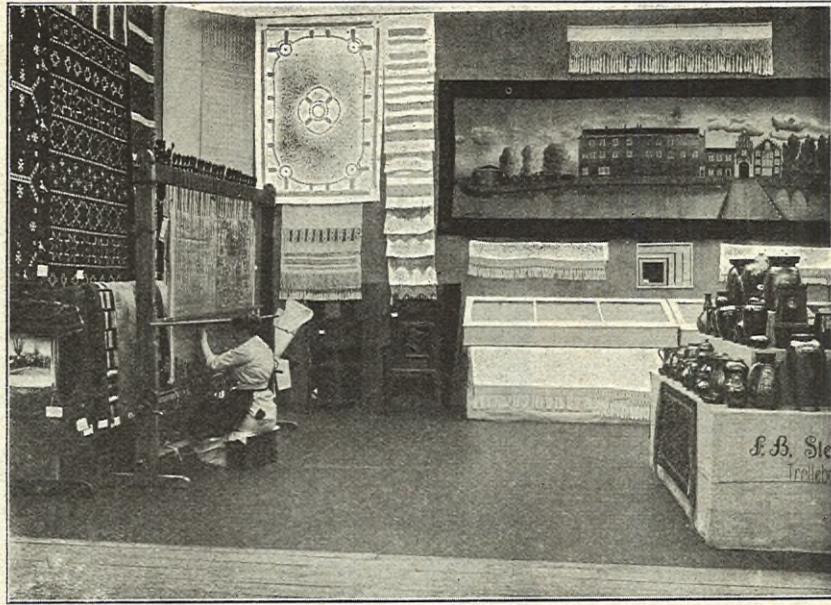
Skåne.

DEN MANLIGE BESOKAREN PÅ en hemslöjdsutställning och den manlige läsaren af skildringar utaf sådana — om nu dylika finnas — skall helt säkert tycka att, ja bevars, hemslöjd är nog någonting ganska nätt och trefligt och bra, men den angår väl i det hela taget bara kvinnorna och så kanske ett och annat manligt hjon, som sitter och slöjdar, därför att han inte orkar med något annat. Men då man antingen från barndomen uppvuxit i ett slöjdande allmogehem eller sedan som vuxen ej helt släppt kontakten med denna mänskliga verksamhetsgren, skall man, om man både betraktar tingen med egna ögon och filosoferar en smula öfver dem, finna en säreget djup mening och ett underfullt kulturhistoriskt innehåll, som med egna klara ord talar om folkens öden och lif i det förgångna från dessa till synes kanhända banala ting. Hemslöjden talar icke blott om släktenas glädje och nöd, om fyndighet och skönhetsdrömmar, om rikedom och förnöjsamhet med det lilla; den talar äfven tydligare än kanske något annat för den förstående iakttagaren om de kulturströmningar, som gått genom folken. Dessa märken, som utvecklingens tidvatten så att säga afsatt äfven i hemslöjden, göra sig kanske mest märkbara här i Skåne, om inte annat, så väl därför att hemslöjden både blomstrat och bibehållits rikast i denna landsända. Den färgglada och mångskiftande flamskväfningen, som här är så väl representerad, har sålunda som ju också namnet antyder sitt närmaste ursprung från Flandern. Men därifrån leda många, märkliga och dunkla spår. Man har t. o. m. funnit dem vilja leda ända till kopterna i det mystiska Afrika...

Hur som helst — det är egentligen en hel vetenskap, och en glad vetenskap i allt sitt allvar, detta hemslöjdande. Malmöhus läns hemslöjdsförening, som tagit saken om hand i de bördiga slättårdarna kring västra Skånes blomstrandestäder, erbjuder i sin afdelning på hemslöjdsgatan mycket både intresserande och muntrande, framförallt mycket som är sannskyldigt präktigt och praktfullt. Stanna framför dessa flamskväfningar med motiv af biblisk eller legendär art, eller i denna hemtrefliga Barastuga, där blommorna i det blyinfattade fönstret lysa i kapp med dem på de målade möblerna, där hemtrefnaden och hemkärleken lysa ur hvarenda vrå — eller framför den praktfulla interiören med björkmöbeln — och ni skall instämma. Men nu måste vi väl ändå skrida till en visserligen koncentrerad men i alla händelser deskriptiv skildring. Alltså, Malmöhus läns hemslöjdsafdelning är uppdelad i fyra rum: Barastugan med fullständig gammaldagsinredning och dazutill allmogemålningar i äkta gammaldagsstil af Johansson-Thor, väggbonadsrummet, om jag så må kalla det med sina härliga väfnader och mattor i "trensaflossa", björkmöbelsrummet med en härlig

Malmöhus läns hemslöjd. Bonadsrummet med kronprinsessans altarduk.

Malmöhus läns allmänna hemslöjdsutställning.

budoar- och salongsmöbel i blå klädsel och med en härlig blå matta i Frostaflossa samt ännu en stor monter med speciellt hålsöm och för öfrigt diverse slöjdalster. I bonadsrummet stå två altaren, af hvilka det ena fäcket af en duk med en bred präktig hålsömsspets, utförd i hemslöjdsföreningen på kronprinsessan Margaretas beställning till svenska kyrkan i London. Den andra duken äfven den försedd med en den vackraste hålsömsspets, har utförts af arbetarödltrar från Höganäs, under kaptenskan Nordenfelts ledning, och är af friherrinnan Gyllenstierna på Krapperup skänkt till Brunnby kyrka. En vacker rödlakansbonad i dämpade färger, hvari timglas och lifsträdet utgöra motiv, är af prins Eugen och några herrar till skänkt till Svenska kyrkan i London. Här stå kring väggarna blomsterbemålade kistor med gamla "kistebref" i träsnitt på locken; i dem gömmas de präktigaste saker i allsköns väfnadsväg, bl. a. de präktigaste drälldukar och f. ö. allt hvad till en ansfändig brudutstyrelse hörer — eller kanske rättare hörde.

I björkmöbelsrummet prydes väggen bl. a. af en mycket vacker väggbonad med hägermotiv, utförd af friherrinnan Coyet på Torup efter en tafla af Ernst Norlind. Ja, och sedan ha vi i Malmöhusafdelningen allsköns saker i textil-, trä- eller ock smides- m. fl. konstarter, knyppling och hvad allt utrymmet här omöjliga tillåter uppräknat. I en liten monter i gången mötes man af en ganska originell utställning: tretton dockor, som uppbära de tretton Malmöhushäradenas folkdräkter i miniatyr med spetsar, smycken och allt. Slutligen få vi icke glömma att se på fröken Ebba Billings intressanta värtfärgningsutställning.

Kristianstads läns hemslöjdsutställning, som är en ganska ung institution, hvilken har till uppgift att leda slöjdtillverkningen och afsätta slöjdalster i länet, har i jämförelse med grannlänets ej så mycket säregna saker att bjuda. Men slöjdarterna, äfven om i mera dämpade toner och former, gå i stort sedt igen äfven här, och att en rik och gedigen hemslöjd blomstrar äfven här sågo vi bl. a. senast af Kulturhistoriska föreningens historiska utställning liksom vi komma att se det äfven i den på landbruksutställningen inrymda afdelning för gammal hemslöjd, hvilken vi bl. a. härnäst skola besöka. Särskild uppmärksamhet förljåna här de fina, knypplade spetsar, som tillverkas under fröken Ehrens värds på Tosterup ledning.

BENVENUTO.

Eros i målbrottet.

En liten sommarföljetong för Idun.
Af ARTUR MÖLLER.

(Forts. o. slut.)

INTANT! MUMLADE HAN — DET kan jag inte. Hvarför?
— Därför att du skall komma ihåg att jag är trettioett år, medan du inte kan vara mer än sjufton! Och för resten — det är mitt villkor. Lofvar du?

Och Sven kunde ej motstå den framsträckta handen. —

I nästa minut stod han ensam utanför grinden.

Med sömngångaraktiga steg började han gå skogsvägen utför.

Han tog upp klockan. Hon fattades tio minuter i fem. Klockan fem var middagen. Hans mor skulle få vänta på honom. Och ändå gick han miste om sitt bad.

Plötsligt skraffade han till. Hvad betydde det om han kom för sent eller underlätt att bada! Hvad var för öfrigt allting som de lyckats göra viktigt för honom under de sexton år han varit till! Tråkigheter och bosch alltsammans.

Det enda som gjorde lifvet värdt att lefva, var att hon fanns. Och att han skulle få träffa henne i morgon.

Och i det han började springa längs stranden svämmade hans sinne öfver i vilda jubelrop.

Sven kunde inte i längden tänka på att dölja för sin mamma, att han på egen hand gjort en bekantskap, som upptog en stor del af hans tid och alla hans tankar.

Inför en stor glädje.

TYST VIMPELBRUS, TYST STEG

och skraff,

och hjärta slå ej hårdt och hett —

sorgerna välkomna!

Till sist blir ändå stilla natt,

festens ekon somna,

och ljusen slockna, ett och ett...

AXEL JOHANSSON.

Och i grunden ville han det knappt heller. Ty han måste ju ha någon att tala med om henne, de tider då han inte fick vara tillsammans med henne själf.

Fru Brandrup, som var en klok och kultiverad kvinna, hörde uppmärksamt och intresserad på. Då och då, när lofsången öfver "tanten" kulminerade i allt för heta och hänförda superlativer, spelade ett litet smålöje kring hennes munvinklar. Men hon undertryckte det och var strax åter den andäktiga åhörarinnan.

Hon fick på detta sätt veta, att vederbörande var inte blott den skönaste, utan äfven den finaste och intelligentaste kvinna som fanns. Hon sade sig vara trettioett år, men ingen kunde tro att hon var öfver tjugosju. Hon hade ett underbart bibliotek, mest bestående af gula franska romaner. Själftalade hon äfven italienska, och ingen kunde berätta så om Södern som hon. Hon hade en härlig altröst. Hon tyckte om djur och blommor. — Med allt detta var hon en stor världsdam —

När Svens talmaskin gått varm, delvis af förbittring öfver hur torfligt språket var och hur föga han med sina många ord lyckats ge en bild af denna oförlikneliga kvinna, insköt hans mamma saktmodigt:

— Hvad sade du att hon hette?

Sven blef svarslös. Det var mer än hvad han själf visste.

Inom loppet af en dag hade fru Brandrup diskret inhämtat hvad som på badorten stod att få veta om hennes sons väninna.

Hon var gift med en assessor Lanner, som för öfrigt tycktes åtnjuta det bästa anseende som ämbetsman. Hon hade varit sängerska, och det var på en privat soaré hon uppträdt, som han gjort hennes bekantskap. De hade varit gifta i sex år utan att få några barn. Deltogo för öfrigt knappt i sällskapslifvet, hvarför man inte hade vidare reda på dem. —

Vid kvällsbordet, när Sven återigen kommit in på sitt älsklingsstema, sade fru Brandrup helt oväntadt:

— Säg, min gosse, skulle vi inte kunna arrangera det så, att jag också blef bekant med fru Lanner?

— Fru Lanner?

— Din tant, ja. Förvånar det dig, att jag vill lära känna en så förtjusande och sympatisk människa?

— Neej, stammade Sven — men det går nog inte.

Det skulle bara fattas, tänkte han med förskräckelse, att han skulle komma vallad af sin mamma till på köpet. Var han inte

nog liten och ung och omyndig i hennes ögon ändå. Han föreställde sig skogspromenader eller tédrickning på hotellverandan vid hvilken kanske mamma skulle underhålla "tant" om hans skolgång, hans feriekurser, hans ovilja att byta våra strumpor, hans framtid — —

Fru Brandrup, som iakttagit honom i smyg, lät förslaget falla.

— Nåmen, sade hon i stället — talar fru Lanner aldrig om sin man, när ni träffas?

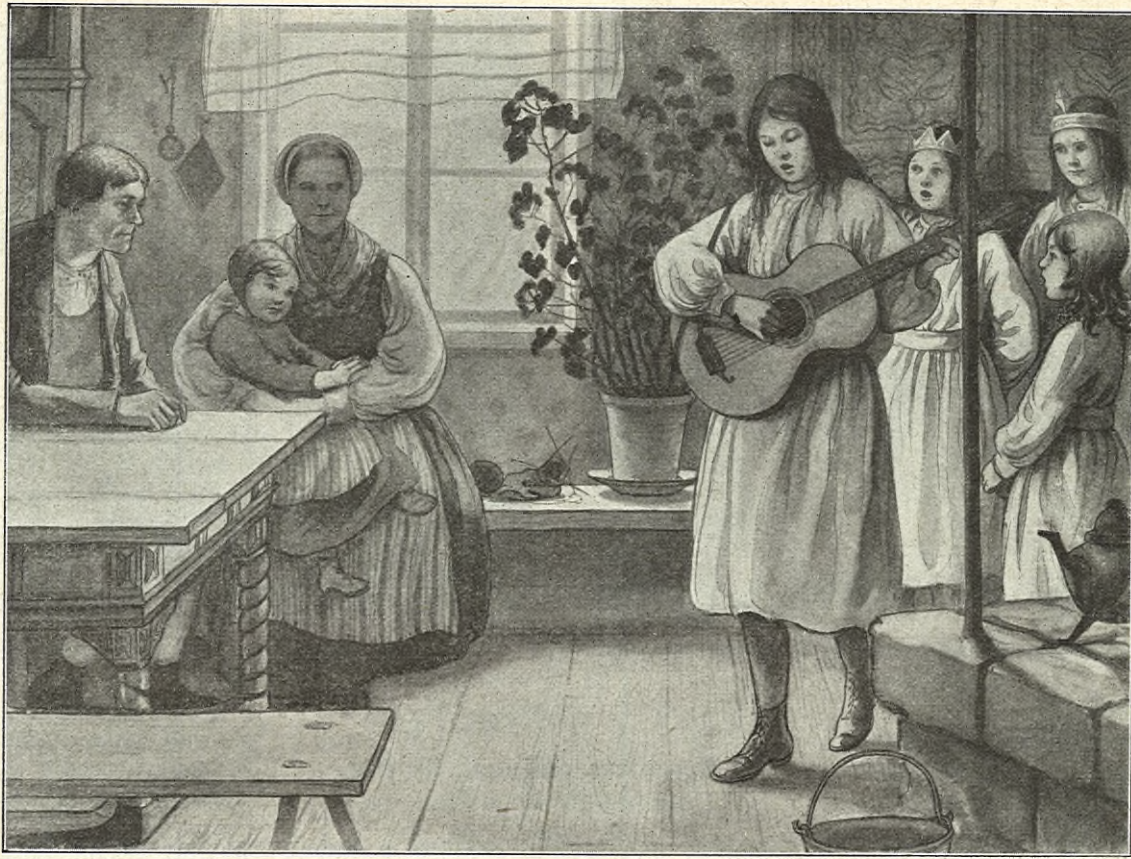
Sven ryckte till och såg bort på modern. Hvad var det med henne i dag, det begrep hon väl att de inte gjorde. Hon som brukade vara så förstående finkänslig annars. Om det var meningen att reta honom eller på något sätt få fram något ofördelaktigt om "tant", så skulle följden bara bli den, att Sven för framtiden inställde sina förtroenden.

Det där med mannen var nu ett kapitel, som Sven i det närmaste lyckats fördriva ur sin tanke- och stämningsvärld. Första gången, i syrenbersån, då hon uttalat orden: *min man*, hade det varit som om han fått ett rapp mellan ögonen. Han hade suttit bedöfvad och snurrat på den där silverskeden. — Men hon hade sett det och liksom försökt släta bort intrycket. Och sedan hade hon inte en enda gång nämnt honom. Betydde inte detta, att hon inte själf ville påminna sig att han fanns? Han var "assessor". En assessor, det var ju en gammal pergamentsgul herre med glasögon, som snusade ur en liten silverslef. Det hade det åtminstone varit i de böcker Sven läst, och i hvilka det förekommit någon assessor.

Men hur hade denna härliga kvinna kunna gifva sig med en sådan? Ja, därom hade Sven gjort upp sin egen romaneska teori. Denna var baserad på, att "tant" var dotter till fina, men fattiga föräldrar. Han tänkte sig oftast, att fadern innehåft en liten antikvitets-handel, som på grund af de ogynnsamma tiderna och ohederliga konkurrenter gått alltmera bakut, tills de hotats af konkurs. Assessorn, som inte saknade förmögenhet och som samlade autografer, hade en gång i butiken fått se husets vackra dotter — — Och han hade kort därefter erbjudit sig att afvärja kraschen och nesan, om hon ville bli hans. Och "tant" hade, högsint som hon var, offrat sig själf och räckt honom sin kära, matthvita hand — —

Men nu skulle de antagligen skiljas. Därpå tydde väl onekligen det faktum, att han inte på flera veckor hade besökt henne. Och några barn hade hon ej heller fått med honom, naturligtvis därför, att hon inte kunnat älska assessorn.

Med hela den konkreta styrkan af sin sextonåriga fantasi hade Sven så lefvat sig in i denna föreställningskedja, att det ej föll ho-

Hildur Söderberg: Firning. Belönad med hedersomnämmande i Iduns julpristävling.

nom in, att verkligheten kunde klippa af den med ett enda hänsynslöst hugg — —

När Sven följande dag, medan solen stod i zenit och hafvet glittrade än mer högsommaraktigt varmt, begaf sig bort till villan var också det senaste samtalet med hans mamma som bortblåst ur hans hjärna.

Hur mycket ljufligare saker hade han inte fått att tänka på och fråsa il!

Var han inte på väg till murgrönet med syrenbersån för att hämta henne ned till badet! Skulle han inte liksom i går få snöra upp hennes kängor och knyta badskorna på hennes bara fötter. Sedan måste han visserligen gå tjugo steg bort och lofva att vända ryggen till, medan hon bytte ut linnet mot den lilasfärgade baddräkten.

Men ute i vattnet möttes de ånyo. Han fick bära henne ut på den långgrunda sanden. Hennes knäveck hvilade öfver hans vänstra arm, och hennes vänstra arm låg om hans hals. Då lutade hon sig mot honom, när de mötte vågorna, och då kände han sig ej så underlägsen som annars. Och ju mera vattnet steg omkring dem, desto lättare blef hon — tills han slutligen endast hade känslan af att hålla någonting yppigt och mjukt i armarna, som inte tyngde mer än en näckros skulle ha gjort.

Och dock var det kanske inte detta han mest längtade efter. Det var de grymma och saliga marterna efteråt, när de solbadade bredvid hvarandra i sanden. De lekte som ett par barn. De kittlade hvarandra med strandhafrens långa strån, och när de tröttnade,

Mormor gratuleras. Ur portföljen "Svenskt hemlif".

var det fillåtet för honom att lägga sitt hufvud mot hennes knän. Men han sof aldrig. Ibland kom en vindstöt från hafvet och afslöjade för honom någon af hennes lemmar. Hon började få en kanelbrun ton.

Men det var alltid hon, som på en gång blidt och bestämdt, satte en gräns för leken.

Han var framme vid grinden. Ehuru han visste, att hon skulle vänta honom i syrenbersån, gick det en stöt af glädje genom honom, när han skymtade henne därinne.

Hon såg också ut att vara vid ett mer strålande humor än någonsin. Knappt hade han

hunnit hälsa och stryka Nadeschda öfver ryggen, förrän hon sade:

— Du får nog gå ensam i dag, min käre nevö.

Han bara stirrade på henne som om han fått ett klubbslag.

— Jo se här, sade hon och tog upp ett telegram ur sin väska.

Sven vecklade ut det och läste:

"Käraste! Möt mig fredag kl. 3.40! Din Paul."

Utän att riktigt fatta, såg Sven från telegrammet öfver till henne.

— Paul, hvem är det? stammade han.

— Det är ju min man! Min man kommer i dag!

Allt gick rundt i Svens hufvud, det svartnade för hans ögon.

— Assessorn — — skall tant gå och bada med assessorn?

Hon brast i skraff — ett hårdt metallklingande skraff förekom det Sven, alldeles olikt hennes vanliga.

— Javisst, det är ju min man! Vill du se hans porträtt? Och ur väskan tog hon triumferande fram ett fotografi af en medelålders reslig man i helfigur, med mörka mustascher och befallande drag.

Men i nästa sekund mötte hon hans blick och blef förskräckt.

— Gud, hvad är det med dig, barn — du är väl inte sjuk?

Men pojken svarade inte. Utän ett ord eller en hälsning for han ut ur lushuset. Han sprang ned och ryckte upp grinden, han sprang utefter skogsvägen och fortsatte i ljungen utmed stranden tills han stupade.

Där blef han liggande, orörlig och viljelös och hoppades att hans hjärta skulle brista. Det var inte möjligt att man kunde öfverleva något sådant.

Men plötsligt inträffade en sällsam lindring i hans kval. Han kände hur en ström af tårar började skölja öfver kinden. Poesiens gudinna kom bort och ställde sig vid hans sida och hjälpte hans saknad att lösa sig i ord. Med knutna händer upprepade han gång efter annan: "Men förbannelsens hem är den hafomgörldade jorden".

Wettergrens
BARN-KONFEKTION

BÄSTA SNITT.
OMSÖRGSFULLASTE ARBETE.
PRIMA TYGER & TILLBEHÖR
ERHÅLLAS I DE FLESTA
BARNBEKLÄDNADSAFFÄRER I RIKET.

Oftvanstående fabrikat

finnas i rikhaltigaste sortiment till billigaste priser hos
Stockholms Barnekipering, Drottninggatan 66.

SJU

dagar i veckan

läses en annons i

IDUN

Fort och lätt

uppnås ett glänsande resultat om man putsar kökskärl, messingsluckor m. m. med

Gahns Splendid
i flaskor à 25 och 50 öre.

KÖKSALMANACK

Redigerad af

ELISABETH ÖSTMAN-SUNDSTRAND
Inneh. af Elisabeth Östmans Husmoderskurs i Stockholm.

FÖRSLAG TILL MATORDNING FÖR
VECKAN 26 JULI—1 AUG. 1914.

SÖNDAG. Frukost: Smörgåsbord; kalfunga med majonnäs med portugisisk lök och potatis; mjölk; kaffe eller te med tunnbröd. Middag: Consommé med vermiceller; kokt gös med smör och ägg; stekt and med sallader och brynt potatis; smultron med frusen grädda.

MÅNDAG. Frukost: Smörgåsbord; sillsås med färsk potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Polska rulader med potatis och spritarter; rabarbersoppa med grädda och skorpor.

TISDAG. Frukost: Smörgåsbord; risoller af oxkött (rester från måndag) med smält smör; mjölk; kaffe eller te. Middag: Bräckt skinka med spenat; filmjölk.

ONSDAG. Frukost: Smörgåsbord; biffstek med potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Oxsvanssoppa; kokt braxen med pepparrotssås samt potatis.

TORSDAG. Frukost: Smörgåsbord; ansjovisbullar med ärtor och smält smör; mjölk; kaffe eller te. Middag: Frikassé på kalf med ris; fruktsoppa.

FREDAG. Frukost: Smörgåsbord; ägg med skinkås; mjölk; kaffe eller te. Middag: Kötsoppa med klimp; falsk fiskfärs med hummersås.

LÖRDAG. Frukost: Smörgåsbord; strömmingslåda med ansjovis och stekt potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Fläskkotletter med potatis; smultron med mjölk.

RECEPT:

Kalfunga med majonnäs (f. 6 pers.). 1 kalfunga, 2 lit. vatten, 1 msk. salt.

Till panering: 1 ägg, 1 msk. grädda, 1/2 kkp. fint stötta skorpor, 3 msk. smör till stekning.

Äkta majonnäs: 2 äggulor, 1/2 tsk. salt, cayenne, 1/4 tsk. fransk senap, 2 dcl. fin matolja, 1 msk. dragonättika, 1/2 msk. citronsaft, 1 msk. hett vatten.

Beredning: Tungan borstas väl, sköljes, lägges i det kokande vattnet, tillsatt med saltet, och får koka, tills skinet lätt kan dragas af. Den klyfves längs efter i tre skifvor, hvilka skäras midt itu, doppas i ägget, vispad med grädden, och vändas i de stötta skorpona. Skifvorna stekas vackert gulbruna i smöret, uppläggas på fat, garneras med majonnäs samt persilja och serveras som frukosträtt. Majonnäsen bör helst beredas dagen innan den skall användas för att bli tillräckligt fast. Aggulorna skiljas från hvitorna; hvitorna och skalet användas till geléet, lägges i en stor spillkum tillika med kryddorna samt senapen och röras med träsked i 15 min. Oljan tillsättes där- efter droppvis, omväxlande med ättikan samt citronsaften; sist iröres det kokande vattnet.

Majonnäsen afsmakas och får stå på kallt ställe några timmar.

Knäckebröd utan jäst (omkr. 60 st.). 2 hg. hvitemjöl, 2 hg. rågsikt ell. groft rågmjöl, 1 msk. socker (15 gr.), 1 tsk. salt (5 gr.), 75 gr. kallt smör, mjölk (omkr. 2 dcl.). Beredning: Mjölet siktas i ett fat och blandas med socker och salt. Smöret fördelas i flockar i mjölet och inarbetas med fingerspetsarna, hvarefter så mycket mjölk tillsättes att det blir en lagom fast deg, som arbetas, tills den blir smidig och blank och släpper fatet. Degen utkafas mycket tunt, naggas tätt och skäres med bakelsporre efter linjal i aflånga fyrkanter, som lägges på smorda plåtar och gräddas ljusbruna i ej för varm ugn. Goda kuvert- och smörgåsbord.

Kokt gös (f. 6 pers.). 1 gös på 1 1/2 kg., 1 msk. salt (15 gr.).

Beredning: Gösen fjällas, urtages och fenorna klippas bort. Hufvudet får sitta kvar, men galarna borttagas. Den sköljes mycket väl, torkas och ingnides med saltet, får ligga 1 tim., torkas ånyo, lägges på silen i en fiskkittel med ryggen upp och sidorna utvikt och kokas i låtet vatten på vanligt sätt. Uppläggas genast den är färdig på fat med sil eller på bruten servett, garneras med persilja och serveras med smält smör och hackade ägg, hollandsa, kräft- eller ostronsås samt kokt potatis.

Stekt and (f. 6—8 pers.). 2 änder, 1 hg. späck, i 2 skifvor, 3 msk. smör (60 gr.).

Sås: Smöret, i hvilket fåglarna brynts, 2 msk. mjöl, 3 dcl. köttsky eller buljong, 3 dcl. tjock grädda, salt, socker, hvitpeppar.

Beredning: And bör anrättas genast den är skjuten. Fågeln är ung om simhuden är tunn och kan lätt slitas itu. Den brednåbbiga gräsanden är bäst. De med spetsig näbb äro vanligen så traniga, att de äro nästan oätliga. — Fåglarna rensas, sköljas väl, torkas in- och utvändigt, uppsättas och beläggas med späcks- kiffvor, som fastbindas med fint segelgarn.

Fåglarna brynas därefter i smöret tillika med kråset i en stekgryta, som ej får vara större än att de nätt och jämnt rymmas. Då fåglarna äro väl brynta, upptagas de jämte kråset. Smöret i grytan fräses med mjölet 2 min., buljongen och grädden spådas på och säsen får koka 5 min., hvarefter den afsmakas med kryddorna. Fåglarna lägges i med brösten upp och få sakta steka, tills de äro möra, eller 1—1 1/2 tim., hvarefter de överöfas flitigt med säsen. Skåras och hopläggas åter på fatet, så att de se hela ut, garneras med brynt potatis, persilja och oliver. Serveras med gelé eller kompott.

Oxsvanssoppa (f. 6 pers.). 1 oxsvans, 1/2 kg. oxhals, 4 msk. smör (80 gr.), 1—2 rödlökar, 2 morötter, 1 palsternacka, 1/4 rotselleri, 5 persiljestjälkar, 1 lagerblad, 3 lit. efterbuljong ell. vatten, 15 gr. mondaninmjöl, salt, socker, cayenne, 1/2 dcl. torr schery, (1 msk. tomatpuré). Beredning: Oxsvansen sköljes i kallt vatten, skällas i kokande vatten, torkas med en duk och hugges i stycken efter lederna. De största bitarna klyfvas på tvären. Köttet sköljes hastigt, torkas och skäres i mindre bitar. Löken skalas, rötterna ansas och skäras sönder, persiljan sköljes och bindes ihop med lagerbladet. Smöret brynes i en järnkastrull, köttet och rotsakerna lägges i och få bryna vid sakt a eld omkr. 1 tim. Därefter tillsättes 1/4 lit. af den kokande buljongen, som under jämn röring får koka ihop till gelé. När geléet fått en vacker, mörkbrun färg, utan att bli brändt, spådes resten af buljongen på och soppan får koka sakt a med tätt slutet lock omkr. 3 tim. eller tills köttet är fullkomligt mört. Det tages då upp med hälslef, svansbitarna skrädas, köttet skäres i små bitar och lägges i soppskålen. Soppan silas, skummas väl, får koka upp, afredes med mondaninmjölet, utrördt i 1/2 kkp kallt vatten, och får därefter koka under röring 5 min. afsmakas med kryddorna, vinet samt tomatpurén och hålles öfver köttet i soppskålen. Serveras mycket varm. — Om så önskas kan en kokt morot skäras i vackra figurer och serveras som garnityr i soppan.

Ägg med skinkås (f. 6 pers.). 4 hårdkokta ägg.

Fyllning: 1 msk. smör (20 gr.), 2 msk. mjöl (20 gr.), 1 1/2 dcl. grädda, de hårdkokta äggulorna, salt, hvitpeppar, 1 msk. skirat smör (20 gr.). Skinkås: 1/2 hg. mager, rökt skinka, 1 msk. smör (20 gr.), 3 msk. mjöl (30 gr.), 1 dcl. buljong, 3 dcl. mjölk, 1 äggula.

Beredning: Äggen skalas och skäras itu på längden; gulan lossas försiktigt och skäres i fina tärningar. Smöret och mjölet fräses 2 min.; den tunna grädden påspådes och säsen får koka 5 min., hvarefter den skurna äggulan iblandas försiktigt och stufningen afsmakas med kryddorna. Ägghalvorna fyllas med stufningen och det skirade smöret hålles öfver. Skinkan skäres i fina tärningar, som fräses i smöret. Mjölet iröres, buljongen och mjölken påspådas litet i sänder. Säsen får koka 8 min., äggulan iröres och säsen får sjuda samt afsmakas.

Äggen lägges i en stekpanna och insättes i ugnen att bli genomheta, då de uppläggas på varmt serveringsfat och skinkåsänen hålles öfver. Anrättningen garneras med persilja och serveras till smörgåsbordet.

Falsk fiskfärs (f. 6 pers.). 1 hg. smör, 4 dcl. gräddmjölk, 1 hg. mjöl, 6—7 ägg, salt, socker, hvitpeppar.

Till formen: 1/2 msk. smör (10 gr.), 2 msk. stötta skorpor.

Beredning: Smör och mjölk få koka upp, mjölet vispas i under full kokning och smeten får koka, tills den släpper pannan, hvarefter den slås upp i ett fat och får kallna. Då iröres 3 hela ägg och 4 gulor, ett i sänder; och smeten röres 10 min. Sist nedskäres de återstående 4 ägg- hvitorna, slagna till hårdt skum, och massan afsmakas med kryddorna. Den hålles i en smord och brödbeströdd

VACUUM-APPARATEN
en epokgörande nyhet för hushållet, bevarar i sommarvärmen fisk, kött, grönsaker m. m. friska.
Begär beskrifning. Pris Kr. 19:50 komplett.
A.-B. Nordiska Kompaniet, STOCKHOLM.

BÄST ÄR EKSTRÖMS JÄSTMJÖL
ÖREBRO KEM-TEKN-FABRIK

D. B. C. Flytande Putskräm för metaller.
Profva den och Ni använde aldrig någon annan. Fås öfverallt.
Fabrikanter: Dorch, Bäcksin & Cos A.-B. GÖTEBORG.

Använd intet annat afföringsmedel än Apoteket Vasens Laxermarmelad, så undvikes till följd af dess behagliga smak allt bråk vid intagandet. På alla apotek.

BEHÖFVER NI **GODA DESSERTER**
Efterrätter och Tårter!
Ring upp Allm. 1376 eller Riks 3812 och beställningar sändas till hemmen, ångbåtar eller tåg.
BAGERIET & KONDITORIET, 4 STORGATAN.

HULTMANS RENA CACAO
pr hg 45 öre

ORIGINAL SINGER SYMASKINER
Världsberömda. **SINGER & O**
SYMASKINS AKTIEBOLAG
Filialet på alla större platser.

A.C. SVENSSONS KNÄCKEBRÖDSBAGERI GÖTEBORG
Äkta Göteborgs Knäckebröd.
Hygienkontrollant: Dir G. Hjort af Ornäs.
Tel.: 11 & 929.

Den berömda **"Huanoaco"**
Cacaon 2.90 kg.
är ovillkorl. största fördel att använda.
Percy F. Luck & Co H. A.-B.

Billiga ägg
äret om erhålles med Garantol, nytt epokgörande äggkonservmedel. Äggen efter ett år ej att skilja från färska. Högsta utmärkelser, tusentals intyg. Enkel, renligt och billigt. Paket för 15 tjog kr. 1:—, 30 tj. 1:50, 60 tj. 2:25, 100 tj. 3:—, 200 tj. 4:—, 300 tj. 5:—, 400 tj. 6:— fraktfritt. Återförsäljare sökas och erhålla rabatt. Ensamförs.: Iwar H. Pehrsson, Kaptensg. 11, Malmö.

Prenumerera på Idun!

KOCKUMS Grytor
Utän ring
passande till hvarje ringsats och utan ring, läna att hålla rena. Blå emaljerade, svarta och vita. Slipade och oslipade. Säljes hos järn- och Bosättningsaffärer. I par hos Kockums Jernverks A.-B. Försäljningskontor och KOCKUMS JERNVERK, Kallinge

FLORODOL-TVÅLEN
och en rationell hudvård äro oskiljaktiga.
Säljes öfverallt a 60 öre.
Parfymeri FLORA GEFLE

Svenska Inkokningsburkar
Reymyre tillverkning passande till alla Inkokningsapparater.
Syltglas. Geléformar.
De Svenska Kristallglasbrukens Försäljningsmagasin.
Kungl Hofleverantör.
20 Byggn Jarlskatan. 16 Norrmalmstorg. STOCKHOLM.

Lejon Pantar & Strumpor

ÄRO AF BÄSTA KVALITE & OMSORGSFULLASTE UTFÖRANDE FÖRSÄLJAS ÖFVERALLT

fiskfärsform, som rymmer omkr. 1 1/2 lit., locket lägges på och färskan kokas i vattenbad i ugn eller ofvnapå spisen 1-1 1/2 tim. Stäljes upp och serveras genast med kräft- eller hummersås.

SVAR

Den senast införda serien frågor följa här nedan svar, och har redaktionen ansett, att det värdigaste priset 10 kr. denna gång bör tilldelas signaturerna Mona, hvar den innehafvaren af denna signatur behagade anmäla sig å vår byrå för beloppets utbekommande.

Nr 151. Växtfärgningskurser ha givits på bekostnad af hushållnings-sällskapet i respektive län, så t. ex. i Blekinge län (Karlskrona) & Marielund, hvilken kurs ledes af frkn. Ebba Billing. Skrif till frkn Gerda

Ekenman, Bräkne-Hoby, så tror jag, hon kan ge eder anvisning på hvar, om ej hos henne själf, ni kan få genomgå en kurs. Frkn Ekenman har utgifvit en förträfflig receptsamling i ämnet. Dylig kurs äfven vid folkhögskolan i Mora. Likaså i de flesta folkhögskolor i landet samt hos Handarbetets vänner i Stockholm.

Nr 152. Om »Carin 19 år» insänder adress vill jag hjälpa en landsmaninna med några råd och upplysningar. Hushållslärfvinnna i England.

Den som i England innehar plats som »husmoders hjälp» får bereda sig på att vara ansett helt och hållet som tjänare — detta har sagts mig af flera unga flickor, som, för att lära språket, gifvit sig ut under enahanda förhållanden. Ni skulle kunna skriva till Miss Florence Pickering, Brixham, Devonshire, England, eller till Mrs Anna Glane, 26 a Great Portland Street, W. London och bedja om upplysningar. Här hemma kan ni ej vända eder till någon säkrare och mer tillmötesgående rådgivare än Fredrika Bremer-förbundets byrå, Stockholm.

Nr 153. Ett hems skötsel läses nog bäst i ett privat hem under praktisk och erfaren husmoders ledning. Annonsera i Idun, och ni får att välja på.

Nr 154. Om ni verkligen har en stark och vacker röst, kan ni nog utan svårighet komma in vid Kungl. Operans kör till att börja med; håller ni måttet kan ni måhända senare användas för mer lönande uppgifter. Under somrarna, då operan hålles stängd, kunde ni möjligen besöka mindre städer, badorter o. s. v. och ge s. k. visafnär, såsom många göra. Vill ni söka er in vid operan, så vänd eder först till herr John Örtengren, Drottningg. 71 a och bed honom pröfva eder röst och tillika råda eder till hur ni bör göra.

Nr 155. Ja, nog bör ni skaffa eder någon praktisk insikt i hönsskötsel, innan ni riskerar edra medel, och ej ens sedan hela kapitalet. Undervisning kan ni få i trakten af Kalmår & Smedby hänsöri — helårskurs kostar för ordinarie elev (som efter avslutad kurs erhåller betyg) 100 kr., för kortare kurs, på 3 mån., 75 kr. Jag skulle dock vilja ge eder det rådet att skriva och begära prospect och upplysningar från Brogårds landhushållningsskola, adress Vattuholma (i närh. af Uppsala). Där finge ni lära allt tillh. ett landhushåll, om ni önskade genomgå en kurs oberoende af undervisningen vid Uppsala fackskola f. husl. ekonomi. Ni kanske därefter får lust att skaffa eder en liten stuga med trädgård. Odlad där goda fruktsorter och grönsaker — sälj en del på torget (om ni slår eder ned nära stad), slå eder tillika på konservering, väl konserverade frukter och grönsaker kan ni afyttra genom någon affär (specier- eller fruktaffär). Ingenting hindrar eder att tillika ha en hönsgård, ankor, gås och kaniner. I trädgården blir mycket som får användning för djurens räkning. Därtill kan ni ju ha

några elever. Ja, hur ni nu än beslutar, så lycka till!

Nr 156. »Själfförsörjande» bör skaffa sig en enkel möbel i någon af de nu moderna allmogestilarna, låt så måla den i vitt, rött, grönt eller hvilken färg ni bäst trivas med. De s. k. Dalamöblerna äro mycket hemtrefliga, helst i vitt, och låtta att hålla rena. Dynorna äro lösa och kunna klädas med något passande bomullstyg (i min femtonåriga dotters rum finns en sådan möbel klädd med bomullssatin i grått och blått, blommönster i empirestil; den beundras allmänt). Midt på golvet sätter ni ett större rundt bord och några stora stolar m. armstöd, vid ena väggen en mindre soffa med ett litet bord, vidare skrivbord med stol; några mindre stolar; ett skåp, hvarmed kombineras bokskåp och buffet, d. v. s. 2 på hvarandra stående, med ett par lådor till det under — det öfre med glasdörrar till böcker. Matta under bordet, gångmattor, allt i stil med möbelyget. Ett aflängt blomställ med några vackra växter. Hvita rutiga, hemväfda gardiner (eller af vit prickig moll) försedda med volanger. Ni får på det sättet ett förtjusande hvardagsrum, som mycket väl kan användas äfven till matrum. En deuchattell skulle ju ytterligare göra sitt till, den är ju mycket användbar, med ett litet läsbord på hvilket kan ställas en vas med friska blommor. Tiltalar ej detta, så vänd eder med begäran om illustrerad pris-kurant till Fr. Magnussons möbel-fabrik, Värnamo, A. F. Hellqvists specialaffär, Nässjö eller Gust. Flinta, Hedemora, Tidaholms fabrik m. fl. Mona.

Nr 157. Det finns i Stockholm många olika slags sjukkassar. Nästan för hvarje olika fack finnas dylika, kanske äfven på det område ni själf arbetar. En är den s. k. Nykterhets-folkets sjuk- och begravn. kassa, hvilken öfverallt har lokalafdelningar. Inskriftsavgift erlägges med 3 kr. och därefter en månadsavgift af kr. 2,15. Detta blir ju dock rätt mycket pr år.

Om ni är kontorist, så gå in i Kvinnliga kontorist- och expedit-föreningens pensionskassa i Stockholm, adr. Brunkebergsgatan 3.

Nr 158. En treflig slingerväxt är Asparagus sprangeri (sparris-växt). Försök få ett litet skott af »Flitiga Lisa», hon växer så fort, blommar genast efter en tid. Skulle råda er att köpa en bok vid namn »Våra vanligaste rumsväxter», där står några alla lämpliga arter, deras skötsel m. m. Boken kostar blott ett par kronor. Köp äfven den »Gyllene kokboken» af Ingeborg Zethelius. Där finner ni en särskild afdelning om krukväxter lämpliga i rum i alfabetisk ordning samt deras skötsel och vård. Boken är ovärderlig; pris 3 kr. Denna del kan äfven köpas särskildt vid namn »Rådgivare för hemmet». Försök älska växterna, se efter dem som vore de kära barn och de skola trivas och växa. Kaktusväxter äro äfven mycket trefliga.

Nanny Fredrika. Eder fråga är allt för vidlyftigt för att i denna afdelning kunna utförligt besvaras. Så mycket kan åtminstone sägas, att de flesta växter älska sol, ljus och luft. Rosor och pelargonier, nejlikor, nerium, blommande begonier, azaleor, camelior m. fl. vilja alla stå nära fönster och sol. Palmer göra ej anspråk på fönsterplats och skarp sol, men ljus och luft. Myrten, Abutilon, (äfven pelargonier) cineraria m. fl. kunna trivas äfven med mindre sol, helst söder-sol. Aspidistra är en bladväxt som kan ställas mot norr, äfven palmer och ormbunkar om rummet eljest är ljusst. Öster- och södersol förmåligast. Som regel för vattning gäller att jorden i krukorna ej får torka ut, men den får ej ständigt stå genomsur. I blomning vilja växterna ha rikligare vattning än eljest. Slingrande pelargonier utmärkt vackra, vidare medeola, asparagus. Omplantering tidigt på våren. Skaffa eder en bra trädgårdsbok; Tammis »Fönsterträdgården» t. ex. Experimentalfältet och Rotebro trädgårdar rekommenderas för inköp.

Nr 159. »Sällskapskär» har förseglat brev att afhämta å Iduns expedition. Intresserad. — Ja, för all del, för den som är socialt intresserad finns många sätt att göra sig nyttig. För det första, skrif in eder som aktiv (d. v. s. arbetande) medlem i Sv. Röda Korsets Kvinnoförening — detta går för sig på ett befrikt till föreningens sekreterare, adr. Sv. Föreningen Röda Korsets Kvinnoförening, Stockholm 5. Vidare finnas arbetsstugor, skydds-föreningar m. m. Kommer ni bara in i en förening, blir det snart flera.

Nr 160. Om »Studentska» vänder sig till Fredrika Bremer-förbundets byrå, Sthlm, och medsänder svarsporto, erhållas fullt tillförlitliga upplysningar, men var tydlig då ni skrifer. Mona.

Nr 161. Står gärna till tjänst med beskrifning på s. k. falsk Matjessill. 2 kg. salt fetsill nedpackas i en glas- eller porslinsburk; 2 liter oskummad mjölk uppkokas med 6 matskedar strösocker och 1 dessertsked salpeter samt slås kall på sillen, som efter 8 dagar är färdig att använda och då ganska god, ehuru ej jämförlig med äkta holländsk Matjessill. Mona.

Nr 162. Ät för all del inte ägg hvars gula har hvita eller röda prickar. Mera sällan förekommer det visst, men nog kan ni då låta det vara oanvändt. Ägg böra vara fullkomligt friska för att lugnt kunna användas.

Nanny Fredrika. Nr 163. Delikata wienerbröd: Af på vanligt sätt behandlad god hvetedeg (2 1/2 liter söt, oskum. mjölk, 400 gr. socker, 425 gr. smör, kardennumma, kanel, 5 öre jäst, mjöl som vanligt, utkaflas en rund kaka, beläggas med tvättadt smör liksom till smördeg, hoprullas, tillplattas med kaffein, utkaflas åter, hoprullas och skäres i bitar; dessa läggas på en plåt att jäsa, penslas med ägg, beströms med socker och hackad mandel samt gräddas i varm ugn. Eller: degen utkaflas till en tunn kaka, härpå skäres aflånga bitar, tre sådana rem-sor läggas på hvarandra med en tunn skifva färskt (uttvättadt) smör emellan. Få jäsa och behandlas som föregående. Man kan äfven lägga litet äppelmos tillsammans med smöret eller något sylt.

Pariserstänger: 5 ägg vispas först för sig, därefter med 500 gr. socker, tillsättes 50 gr. rördt smör samt 1 liten tesked Bäcksisks amerikanska jästpulver och mjöl som till en vanlig kakdeg; jästpulvret siktas med möjlet. Spritsas genast ut på plåt i form af stänger och införas genast i ugn att gräddas.

Falska bisquitter: 1) 6 äggwhitor vispas med 425 gr. socker, tillsättes 213 gr. stötta skorpor och en hand full riven, oskalad mandel, hvaribland några bittra. 2) 1 helt ägg och 1 hvita vispas med 215 gr. socker under 15 min. Tillsättes 1 matsked smält smör, 40 gr. oskalad, riven bittermandel, mjöl till en lös deg, hvilket först siktas med 1 tsk. amerik. jästpulver. Lägges med tesked små bullar på plåt, gräddas genast. Mona.

(Forts.)

BREFLÅDA

REDAKTIONENS BREFLÅDA.

Greta A-n. »Den arme tiggaren på sina svaga ben» måste gå ohulpen också från vår dörr. Walter B-m. »Länkta» är omöjlig.

Egal. Ja, vi skola försöka. Men titeln är omöjlig och ni får med några ord förklara för läsaren katas-trofrens art. Vill ni ha manuskriptet åter för ändring?

ANNONSER skola vara inlämnade till Expeditionen senast fredag för att kunna införas i följande veckas nummer.

LEDIGA PLATSER

Sänd aldrig originalbetyg utan endast afskrifter när ni svarar på annons om ledig plats.

ALLVARLIG. god, bättre flicka med vanligt sätt mellan 30-40 år, van vid sjukvård och villig hjälpa till med i ett hem förekommande göromål får genast plats. Svar till Fru Anna Sandberg, Skara.

PLATSEN SOM LINNESOMMERSKA och därmed förenade tjänsten som telefonist (liten vaxel) är till ansökan ledig att tillträdas genast. Lön 240 kr. pr år jämte allt fritt. Ansökan jämte betygsafskrifter öfver förut innehafta platser torde insändas till Husmodern, Värmlands läns Tuberkulossjukhus, Arvika.

SKOLHUSHÅLL. En stadgad, bildad och anspråklös flicka önskas att sköta hushållet för tre skolflickor och att mellan terminerna biträda i hemmet (Häggus prästgård). Brev med rek. och foto till Fru M. Nilsson, adr. Häggus (Skarab. l.).

EN BÄTTRE FLICKA, barnkär och ordningsfull, erhåller plats den 1 sept. hos svensk familj i Rotterdam att sköta 2 barn (3 och 1 år) samt vara till hjälp och sällskap i hemmet. Svar med betyg, löneanspråk och helst foto till »Holland», Iduns exp. f. v. b

Den 1:sta nästa sept. är plats ledig för SJUKSKÖTERSKA Vid Ofvansjö sockens fattigård, lön: 500 kr. jämte fritt vivre. Ansökningar åtfölja af ålders- och frejdebetyg samt intyg om kompetens insändas till ordf. i Ofvansjö sockens fattigvårdsstyrelse under adr. Kungsgården, före 7-de nästa augusti, efter hvilken dag platsen omedelbart tillsättes. LÄRARINNA, undervisningsvan i skol-ämnen, språk, musik, erhåller plats 1 sept. att undervisa 4 flickor i ålder 8 o. 10 år. Svar med betygsafskrifter ålder, löneanspråk, rek. samt foto till »Wermland», Iduns exp., Stockholm, f. v. b.

BARNSKÖTERSKA. Barnkär, pålitlig o. duglig flicka önskas att vårda 4 barn. Fria resor. Svar med betyg o. lönepret. m. m. till Fru Elgenstierna, adr. Brunflo, Jämtland.

LÄRARINNA, undervisningsvan samt väl kunnig i språk och musik sökes under kommande läsår för en flicka med 4 kl. kunskafer. Svar till Gods-ägare Hugo Tamm, Eneby, Sthlm I. BARNJUNGFRU. Till den 1 aug. erhåller en snäll, ordentlig och barnkär flicka en god plats i familj boende i Stockholm. Hon skall hafva tillsyn öfver en liten flicka på 1 1/2 år, samt hjälpa till med inom hemmet förefallande göromål. Svar med betyg och lönepret. till Fru Karin Söderström, Ytterby udde pr Vaxholmsbåt.

FÖR UNDERVISNING af tvenne flickor i fjärde klass elementarkurs samt musik för den ena önskas ung, helst undervisningsvan lärarinna till familj på landet. Svar med betygsafskrifter, foto, rek. och löneanspråk torde benäget sändas till »Undervisning» under adress S. Gumaelii Annonnsbyrå, Stockholm, f. v. b.

SJÄLFSTÄNDIG PLATS att sköta skolhushåll i Sthlm för 2 barn erhåller bildad, hushållsvan flicka. Norra Inack-Byrån, Malmsskilnadsgr. 27.

BARNFRÖKEN, barnkär och kompetent att handhafa 3 barn i åldern 6, 5 o. 3 år, samt villig att deltaga i göromål inom hemmet, önskas till 1 sept. i Wexjö. Svar med betyg, foto o. lönepret. till Fru A. Thelin, f. Carlheim-Gyllensköld, Malen, Bästad.

FRISK, duglig i matlag. etc. samt i sömnad kunnig hushållsfröken får god plats i tjänstemannafamilj. Ensam och barnjungfru finnes. Svar med uppgifter om ålder, kompetens, ref., foto, lön etc. till »Ostergötlands», Iduns exp. f. v. b.

GUVERNANT önskas för att bereda en gosse, som inhämtat småskolekunskaper, till inträde vid allmänt läroverk. Svar med rek. jämte lönepret. och helst äfven foto före den 10 inst. ang. till kyrkoherden R. Matsson, Franshammar.

BÄTTRE FLICKA, kunnig i matlagning, bakning o. s. v., hvilken, som medlem af familjen, kan åtaga sig att ensam sköta matlagningen, köket och därmed förenade sysslor, erhåller genast plats i liten familj på landet. Engelsktalande företrädare. Lön 25 kr. pr månad. Svar med betygsafskrift o. foto till Box 16, Bräkne-Hoby.

EN KOKERSKA, fullt kunnig i såväl enklare som finare matlagning, bakning, konservering o. d. får god plats att tillträda snarast möjligt efter 1 augusti. Hög lön, men fordras ordning och renlighet, vänlighet och villighet. Svar till »Läkarefrun», Borgholm.

BARNFRÖKEN önskas till Stockund, 15 min. fr. Sthlm, för tre barn, ålder 2-5 år. Enkel, van och helst sy-kunnig. Ansökan med foto och lönepret. Adr. Fru J. Blomberg, Stockund.

EN BÄTTRE FLICKA, van vid matlagning, sömnad o. andra husliga sysslor får genast plats mot vivre i god hem. svar till »E. A.», Billesholm p. r.

EN ORDENTLIG FLICKA, som kan förestå ett mindre hushåll på landet, där husmor saknas, får genast plats. Svar behagade sändas under adress »Smis Gård», Hafdhem, Gotland.

EN BILDAD ENKA sökes som sällskap till gammal enkeman, som har måst låta amputera sitt ena ben och nu har artificiellt löben. Någon utbildning som sjuksköterska ej nödvändig, då den tiden f. n. redan är förbi. Ett lugnt och jämnt lynne önskvärdt. Svar upptagande ålder och löneanspråk torde insändas till »68-årig», S. Gumaelii Annonnsbyrå, Göteborg.

HUSFÖRESPANDARINNA, medelålders, duglig och kunnig i sjukvård erhåller plats genast hos äldre dam. Bästa rek. erfordras. Svar till Maja Hederstierna, Wexjö.

LÄRARINNA, språkkunnig, helst musikalisk, undervisningsvan och med goda betyg, får plats att läsa med en 14 års flicka. Om vintern i stad i Skåne, hösten på herresäte i Skåne. Vid. Nya Inack-Byrån, Jakobsbergsgatan 34, Sthlm.

I GODT HEM, å egendom i närheten af Stockholm, får undervisningsvan, musikalisk lärarinna plats att läsa 4:de klassens kurser med 3 flickor. Vid. Nya Inack-Byrån, Jakobsbergsgatan 34, Sthlm.

HOS DISPONENTFAMILJ i Norrland. Angermanland, får duglig hushållsfröken plats. Köksa och husa finnas. Vid. Nya Inack-Byrån, Jakobsbergsgatan 34, Sthlm.

I PRESTGÅRD i Bergslagen får undervisningsvan, musikalisk lärarinna plats, att läsa 2:dra klassens kurser med en 9 års gosse. Vid. Nya Inack-Byrån, Jakobsbergsg. 34, Sthlm.

BARNSKÖTERSKA får på grund af sjukdom plats snarast att sköta två små flickor om 4 o. 2 år. Bör vara frisk samt ha ett gladt och vänligt sätt mot barnen samt något kunnig i sömnad. Svar med foto, betyg och lönepret. till »Box 69», Borås.

KOKERSKA, fullt kunnig i matlagning och bakning erhåller genast plats i samma familj. Svar med foto, betyg och lönepret. till »Kokerska», Box 69, Borås.

UNDERVISNINGSVAN musikalisk och för hushållsgöromål intresserad flicka får plats i norrländsk prestgård från 1 sept. för att undervisa 3 event. 5 barn (ålder 6-12 år) i vanliga skol-ämnen. Betyg, löneanspråk och ref. torde insändas till »Prestgård 1 sept. 1914», Iduns exp. f. v. b

Vikingaregler.

Då du bröllop håller, bjuder dig gammal god sedvänja att din brud morgongåva förlåna.

Nyttigare gåva kan du därvid näppeligen giva än Vikings vittberömda Spisglans i stora glasburkar;

förty din fruga kan därmed hörden beständigt utan möda blank hålla, givande detta en god och behaglig hemtrevnad.

GAS-SPISAR

UTHYRAS FÖR 75 ÖRE PER MÅNAD

GASVERKETS — — — UTSTÄLLNING KUNGSGATAN 54. STHLMSTEL. 6032 RIKSTEL. 2893

DJURSHOLM
Sveriges äldsta och bäst ordnade villasamhälle. Samskola med dimmissionsrätt. Kommunalskatt c:a hälften mot i Stockholm. DJURSHOLMS AKTIEBOLAG, DJURSHOLM.

Sydsvenska Kredit Aktiebolaget,
Drottninggat. 4, Stockholm,
Afdelningskontor: Götgatan 31,
Depositionsräkning 4 %
Kapitalräkning 4 %
Sparkasseräkning 4 %

Plats som föreståndarinna

för vårt brukshushåll i Långshyttan är till ansökan ledig. Tillträde 1 okt. 1914. Kontant lön 600 kr. pr år. Ansökningar med betygsskrifter, samt uppgift om ålder skola vara inlämnade före den 1 augusti i år.

Närmare upplysningar lämnas vid hänvändelse till
Klosters Aktiebolag, Långshyttan.

Enkel, bättre flicka,

kunnig i matlagning och bakning och villig sköta ett hems sysslor med jungfruns hjälp får god plats i officersfamilj. Svar helst med foto till »1 augusti», Sydsvenska Dagbladet, Gust. Adolfs torg, Malmö.

Skicklig guvernant,

kunnig i språk och helst även i musik, sökes för att undervisa två flickor om 12 och 13 år. Löneanspråk afvensom rek. och foto torde snarast sändas till Svenska Telegrafbyrå, Malmö under adress »Herrgård i Skåne.

Sjuksköterskelever

mottagas å Kustsjukhuset på Styrsö. Kursen förberedande, räcker 3 mån., afgift 30 kr. pr mån. för allt.

Husföreståndarinneplats

finnes ledig 1 sept. å naturskön plats på landet. Sökande skall vara kompetent och villig att med hjälp själf utföra matlagningen. Intet groft hushåll. Ref. och foto samt uppgift om löneanspråk till Postbox 273, Vinslöf.

PLATSSÖKANDE

EN UNG, frisk och gladlynt flicka, som med goda betyg utgått från 8-klassigt läroverk med normalskolekompetens önskar genast eller stundande hösttermin plats i familj för att läsa med minderåriga barn. Små löneanspråk. Fina ref. Svar till »Energisk», Kalmars p. r.

GUVERNANTSPÅLTS i bildadt hem, helst prestgård, önskas af undervisningsvan och musikalisk flicka. Svar till »L. L.», Iduns exp.

18-ÅRIG FLICKA, som genomgått 8-klassigt läroverk med profärskurs söker anställning som lärarinna i familj för att undervisa ett å två barn. Vidare upplysningar meddelas af Jägmästare E. Eriksson, Limmared.

FLICKA, som genomgått 8-klassigt läroverk och är något kunnig i musik, önskar plats som guvernant för nybörjare. Små pret. Svar till »Anna 1914», Helsingborg p. r.

UNG FLICKA som genomgått 8-klassigt läroverk med normalskolekompetens önskar plats som skriftrådgivare eller som guvernant för mindre barn, är villig hjälpa till i hushållet. Svar till »Anna-Lisa», Malmö p. r.

VÄVLÄRARINNA med goda betyg önskar plats i skola, hemsjuktorsaffär eller i hem på landet. Är villig deltaga i och fullt kunnig i allt hembete. Svar till »S. V. L.», S. Gumaellii Annonbyrå, Göteborg.

BÄTTRÉ FLICKA, 20 år, önskar plats i familj, helst där jungfru finnes, att biträda med husliga sysslor eller som barnsköterska. Är van vid arbete och mycket barnkär. Tacksamt för 15 kr. i mån. och fri resa. Helst i södra Sverige. Svar emotes tacksamt till »I. S.», Box 50, Slöinge, Halland.

UNG, EXAM. sjukgymnast önskar till hösten plats vid institut eller i familj. Goda betyg o. ref. finnes. Svar till Heléne Ohlson, Strands Gärd, Söderhamn.

21 ÅRS FLICKA, elem. bildad, barnkär, önskar 1 aug. plats i godt hem för att lära hushåll. Villig biträda med skriftrådgöring. Svar till »Anspråkslös», Iduns exp. f. v. b.

VÄRDINNEPLATS sökes af 47 års ogift dam, enkel, anspråkslös och kunnig i ett hems skötande. Svar till »Sept 1914», Iduns exp. f. v. b.

UNG kvinnlig exam. sjukgymnast (Dr Arvedsons Inst.) önskar under närmaste tiden plats i familj eller å Inst. Svar till »Gymn.-dir. 1914», Iduns exp.

UNG, BÄTTRÉ FLICKA önskar komma i godt hem, som husmors hjälp, omkr. 15 aug. Helst i Norrland eller Dalarna. Genomgått hushållsskola. Svar till »19 år», Iduns exp. f. v. b.

SKICKLIG LÄRARINNA med mycket vackra betyg söker plats. Sympatisk, barnkär. Vid. Norra Inack.-Byrån, Malmskillnadsg. 27, Sthlm.

LÄRARINNA söker plats i godt hem på landet, undervisningsvan i skolämnen, språk, musik. Goda betyg. Svar »Energisk-Arbeitsglad», Sv. Telegrambyrå, Sthlm.

MEDELÅLDERS, bättre flicka önskar plats att hjälpa till i familj, villig sköta barn, kunnig i sömnad. Svar till »Arbetsam», Borås p. r.

UNG FLICKA önskar till hösten plats i närheten af Sthlm. E. Uppsala, att undervisa, helst i lägre kurser. Svar inom 8 dagar till E. Näs-lund, Björns, Häljebol.

ENKEL, anspråkslös flicka med studentkurs önskar snarast lämplig sysselsättning. Genomgått kurs i sjukvård. Villig deltaga i hushåll. Svar till »21 år», Hagelsrum (Småland).

PLATS önskas i början af nov., helst i Värmland, af enkel flicka i godt hem att vara frun behjälplig med in- om ett hem förekommande göromål. Är kunnig i handarbeten. Någon lön önskas. Svar till »Familjemedlem E. L.», Iduns exp., Sthlm, f. v. b.

UNG TYSKA, som genomgått Pestalozzis Kindergartenkurs, söker plats som lärarinna eller i familj till d. 1 okt. Svar mottages under adr. »Skogsuddens», Korsnäs.

BILDAD SVENSKA, som i 10 års tid varit bosatt i Tyskland och talar och skriver tyska perfekt, önskar plats till hösten i fin familj som hjälp och sällskap. Kunnig i sömnad, handarbete, bokföring, musikalisk. Fullt kompetent att på egen hand sköta ett hushåll. Prima ref. Svar till »B. S.», Postlagernd, Blankenese bei Hamburg.

SCOUTFLICKA, 16-årig skånska, önskar plats i sommar som sällskap och hjälp. Svar till »Fria resor», Iduns exp.

ENKEL FLICKA från godt hem önskar från 1 aug. komma i bättre familj (helst kyrklig) att som husmorsverkliga hjälp lära i matlagning. Är även villig deltaga i andra inomhus förekommande göromål. Svar före den 28 juli till »E. L.», Iduns exp. f. v. b.

SVENSK 30 ÅRS DAM, musikalisk, dipl. cons. i Tyskland, van att undervisa i pianospel, tyska och franska språken, många års vistelse i utlandet, önskar anställning till hösten som sällskapsdam el. guvernant till äldre barn. Svar till »Intresserad», Iduns exp.

17 ÅRS FLICKA som med goda betyg aflagt realskoleexamen önskar plats i familj att läsa med 1 å 2 minderåriga barn. Kan även undervisa i musik. Vill gärna under snäll husmoders ledning hjälpa till m. lättare hushållsgöromål. Tacks. för sv. till »Familjemedlem», Gislaved p. r.

INACKORDERINGAR

UNG FLICKA önskar komma till prestgård eller herrgård för att lära och deltaga i alla i ett hem förekommande göromål. Är villig betala något. Svar till »17 år», Älfsbacka.

INACKORDERING i godt hem på landet i liflig trakt i närheten af Göteborg erhålla tvenne flickor i början af september. Tillfälle, om så önskas, att lära hushåll och handarbete. Pris 65 kr. p. m. Ref. kunna erhållas. Svar till »Hemtränad», Iduns exp.

PÅ VACK. egend. nära Berlin fin. ung. flickor, skolorgd. und. ferierna; godt hem i bild. tysk fam., frun svenska. Eft. önskan undv. i språk, musik, matlag., väfnad o. s. v. Många svenska ref. Fru Zesch, »Neue Ziegelei», Königs Wusterhausen.

EN UNG FLICKA (möjligen 2, som vilja dela rum), hvilken för studier eller annat arbete nödgas vistas i Stockholm kan vid höstterminens början få hel inackordering i familj. Svar t. S. Burén, Kungsholmstorg 8, Sthlm.

INACKORDERING—SKRIFARBETE önskas på landet (event. stad) i jurist. eller större presthem af fruntim. m. snabb o. god handstil och där dylik sysselsättning kan ingå i priset. Musikal. Äfven som sällskap m. m. Svar t. »Aug. el. Sept. 1914», Linköping p. r.

INACKORDERING. I prästgård i Västmanlands norra bergslag önskas till hösten såsom inackordering en frisk och värdadt flicka att tillsammans med hemmets egna döttrar läsa antingen 4:de eller 6:te klassens kurs i läroverk för flickor. Pris pr månad 70 å 75 kronor. Svar till Kyrkoherde P. O. Södergren, Västanafors.

Hvita Korset

Rikstel. 17. Örebro. Rikstel 250.

emottager elever, som önska utbildning till goda yrkesbarnsköterskor.

Hvita Korsets barnavårdsskola afser i hufvudsak utbildning för barnavård intresserade och lämpliga bättre flickor till verkligt goda och kunniga yrkesköterskor i rationell spädbarnsvård och samtidigt gifva dem goda insikter i allmän sjukvård och förlossningsassistens samt i sådana husmoderliga ämnen af hvilka yrkesköterskan framtidigt kan hafva största nytta.

I elevernas utbildning ingår äfven att på egen hand kunna förfärdiga praktiska spädbarnsutstyrlar.

För flickor, som för sin utkomst ej behöfva välja sig ett yrke såsom födkrok åro 3 månaders Intresser kursur anordnade. Dessa kurser åro alltså afsedda för ekonomiskt välsituerade flickor (förlofvade) eller sådana som hafva snart förestående äktenskap i perspektiv samt äfven för unga fruar, som före sin nedkomst önska goda insikter om rationell spädbarnsvård. Ifrågasvarande kurser berättiga ej till Hvita Korsets diplom och uniform, hvilka endast de, som genomgått yrkeskurs hafva rätt anlägga.

Yrkesköterskekursen är 6 månader och för dem som äfven önska utbildning till barnsköterskor är kursen ettårig.

För inträde har åldersgränsen stadgats från 17 till 30 år. Vanlig folkskoleundervisning berättigar inträde vid Hvita Korsets barnavård. Afgifterna beräknas sålunda: 3 månaders kurs 255 kr., 6 månaders kurs 390 kr., och för ettåriga kursen 780 kr. inkl. kost och logi. Elev skall vid inträdet medföra 2 par lakan, 2 st. örngott, 6 st. handdukar samt 1 filt.

Afgifterna erläggas i förskott vid inträdet. Yrkesselev, som efter 3 månaders kurs ej anses vara lämplig för kallet, erhåller diskret uppmaning att ej fortsätta. Detta emedan Hvita Korset i eget och sina lämpliga elevers intressen och anseende önskar utbilda endast en god kär »Hvita Kors-sköterskor».

Till utrustningen höra 3 st. bomullsklädningar, 12 st. hvita förkläden af kvalitet och modell som här begagnas. Med event. ansökan torde skol- och frejdbetyg, läkareintyg samt fotografi bifogas. Nästa kurs börjar den 15 september.

HELINACKORDERING erbjudes 2 å 3 personer på egendom vid sjö i södra Småland i liten, äldre, bildad familj. Endast absolutister samt de, hvilka önska ett stilla, lugnt hemlif, torde reflektera. Pris 70 kr. Svar till hösten 1914, Iduns exp. f. v. b.

TVENNE SKOLFLICKOR eller äldre kvinnliga studerande kunna få god inackordering till höstterminen i Uppsala. Ref. lämnas. Svar till »M. H.», Iduns exp., Sthlm.

FÖR EN DOTTER, som vistas i Stockholm för studier vid Fröken Sandströms Seminarium, sökes inackordering instundande höst i godt hem, där bildadt familjeumgänge är att påräkna. Belägenheten ej för långt från Seminariet. Svar med prisuppgift till Landshöfding Husberg, Vänersborg.

I prästgård i Dalarne

erbjudas två damer god helårsinackordering. Lugnt hemlif och kärleksfull omvårdnad. Närmare meddelas under adr. »Hösten 1914», Prestgården, Svärdsjö.

Ung flicka

önskar inackordering september månad i familj där ungdom finnes, å bruk eller större herrgård, helst i Norrland. Svar med prisuppgift till »Semester 1914», Iduns exp., Sthlm.

1 å 2 flickor

erhålla god inackordering från 1 sept. å Ostermalm. Adress Fru Anna Isaksson, Ålandsbro.

För studerande ungdom

finnes tillf. till god inack. Centralt för flera af våra bästa läroverk. Bästa omvårdnad! Nutida bekväml., fina ref. Moderata pris. Rikst. 10462 eller skriftl. till »Godt hem», Iduns exp., Stockholm.

Syster Elsas

Förlossnings- och Hvilohem" erbjuder vänlig, omsorgsfull omvårdnad samt största trygghet och diskretion för de blifvande mödrar, som af situationen anse sig tvingade söka s. k. »obemärkt» vistelse och nedkomst. Förlossningarna utföras af särdeles erfaren barnmorska med om så erfordras assistens af skicklig läkare (specialist). Ytterst humana inackorderingspris och arvoden tillämpas.

Syster Elsas Hvilohem

hafva särdeles vackert och ogenerade lägen på landet i sund skogstrakt med bekväma kommunikationer. Stor vacker trädgård med park.

Syster Elsas Barnkrubbor

emottager späda och klena barn för emottager späda och klena barn för rationell omvårdnad under dess späda och ömtäligaste lefnadskede. Förfrågningar och anmälningar behandlas under säker sekretess och adresseras till Syster Elsas Hem, Örebro.

Barnavänner! Människovänner!

Kapitalister!

60,000 kr. önskas såsom delvis stående län och delvis amorteringslån mot 5 % ränta. Såsom säkerhet lämnas dels botteninteckning i gammalrenommerad badort med berömd hälsokälla, samt dels säkerhet i värdefulla sjukhus och privata inventarier till ett reelt värde af c:a 40,000 kr. Det önskade kapitalet afses för badorten till uppförande af praktiskt spädbarns- och barnsjukhem i förening med barnavårdsskola samt dessutom ett kallbadhus med solbad på en i sjön belägen holme. Badorten har ett ovanligt friskt läge i en af Dalarnes vackraste trakter 250 meter öfver hafsytan och afses i öfrigt drivas såsom såväl vinter- som sommarkurort, speciellt för dem, som söka rationell behandling för reumatiska åkommor, magsjukdomar och nervositet samt äfven för dem, som förtum ren, stärkande skogsluft söka verklig hvilat och ro. Svar emottages med stor tacksamhet af »Syster Elsa», adr. Hvita Korset, ÖREBRO.

Putsa Edra skor med "Nobless"

om Ni vill ha dem verkligt blanka och fina. Ahlgrens Skinn- och Läderbalsam Nobless är en i allo förstklassig produkt, framställd av de bästa och för lädret välgörande ingredienser. Ju finare materialet i en sko är, desto nödvändigare är det, att endast använda det alla bästa putsningsmedel som finnes i handeln. Den höga kvaliteten gör, att Nobless endast behöver strykas på helt tunnt men ger likväl — och just då — en djup, vacker, smelfri glans åt skodon. Den ytterst tunna beläggningen berövar ej lädret det ringaste av dess ursprungliga utseende, endast förhöjer dess glans. Nobless bevarar, på grund av sin sammansättning, lädrets mjukhet och förhindrar därigenom söndersprickning av detsamma.

Man bör ej fördärva en elegant och dyrbar sko genom att begagna underhalliga putsmedel, då det finns ett verkligt förstklassigt fabrikat att tillgå i handeln. Ahlgrens Skinn- och Läderbalsam "Nobless" tillverkas i svart, brun, gul o. vit (ofärgad). Praktisk förpackning: tuber å 35 öre.

Till platser, där ännu inga återförsäljare finnes, expedieras gärna direkt till konsumenterna 6 tuber portofritt för kr. 2:10. F. Ahlgrens Tekniska Fabrik, Gefle.

